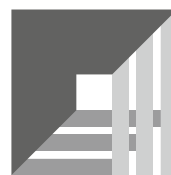

Jaarverslag Belgische Cementnijverheid
2012

De grote uitdagingen van beton
**PASSIEFBOUW EN
STEDELIJKE HERVORMING**

FEBELCEM

Partner van infobeton.be

Federatie van de Belgische Cementnijverheid

FEBELCEM v.z.w.

Vorstlaan, 68
1170 Brussel
Tel.: 02 645 52 11
Fax: 02 640 06 70
info@febelcem.be
www.febelcem.be

Coverfoto

Foto A. Nullens - Arch. Max8

Realisatie

Images de Marc sprl

Verantwoordelijk uitgever

André Jasienski

Wettelijk depot: D/2013/280/7

LEDEN

CBR Cementbedrijven N.V.
Terhulpesteenweg, 185
1170 Brussel
Tel.: 02 678 32 11
Fax: 02 660 64 33
www.cbr.be

Holcim (België) N.V.
Avenue Robert Schuman, 71
1401 Nivelles
Tel.: 067 87 66 01
Fax: 067 87 91 30
www.holcim.be

Compagnie des Ciments Belges « CCB » N.V.
Grand-Route, 260
7530 Gaurain-Ramecroix
Tel.: 069 25 25 11
Fax: 069 25 25 90
www.ccb.be

RAAD VAN BESTUUR

Voorzitter

L. Epple

Bestuurders

A. Jacquemart
L. Van Camp

P. Franchomme
R. Köhler

H. de Penfentenyo
B. Decléty
J-P Méric

INHOUD

Voorwoord	4
De Belgische cementnijverheid	5
Hoofdstuk 1 - Beton in passiefbouw: een noodzaak voor morgen	6
Hoofdstuk 2 - De economische conjunctuur	8
Hoofdstuk 3 - Een industrie met oog voor het leefmilieu	18
Hoofdstuk 4 - Het Departement Promotie, Onderzoek & Ontwikkeling: enkele markante feiten van 2012	24
Statistieken	34

Voorwoord

Hoewel de cementproductie in 2012 wel degelijk een erg mooi resultaat bereikte, blijft onze Belgische cementnijverheid gebukt gaan onder de onzekerheden vanwege de wereldwijde economische toestand.

De binnenlandse markt zakte in 2012 amper 2,2 % terug in vergelijking met 2011 dat – niet te vergeten! – met een historisch record van 6,55 miljoen ton de annalen van het Belgische cementverbruik haalt. 2012 is dus een zeer goed jaar, ruim boven het statistische gemiddelde van de voorbije tien jaar. Dat is vooral te danken aan de gecumuleerde effecten van een jaar van gemeenteraadsverkiezingen, een ondanks alles volgehouden activiteit in de bouw en het vertrouwen dat de Belg behoudt in de betonconstructies.

Op Europees niveau is de Belgische markt ongetwijfeld een benijdenswaardig voorbeeld in onze sector. De daling van het cementverbruik bleef beperkt tot -2,2 %: België doet het daarmee schitterend in vergelijking met het Europese gemiddelde (zone EU27), namelijk een nettoterugval met 18,8 %!

Lukas Eppe, Voorzitter van FEBELCEM
Foto: Holcim

Uit deze veeleer positieve elementen mogen we afleiden dat de cement- en betonproducten een uitgelezen plekje hebben veroverd in de Belgische economie. En dat is geen toeval! Als de producten van de Belgische cementnijverheid een dergelijke plaats afdwingen in de bouwsector, dan heeft dat wel degelijk te maken met troeven die van cement een onmogelijk te negeren materiaal maken: cement is duurzaam, natuurlijk, gezond en recycleerbaar. Het wordt lokaal geproduceerd en verenigt betrouwbaarheid, veiligheid, zuinigheid en respect voor het milieu. Voeg hieraan toe dat het promotiewerk van FEBELCEM zijn vruchten afwerpt. Waakzaamheid blijft echter geboden: er wachten ons nieuwe uitdagingen (meer bepaald passiefbouw) om onze benijdenswaardige plaats te consolideren.

Het is overigens niet allemaal rozengeur en maneschijn. De leden van FEBELCEM verliezen – net als de hele sector overigens – een niet te verwaarlozen gedeelte van hun concurrentiekracht, zoals flagrant blijkt uit de cijfers van de cementinvoer op het Belgische grondgebied. De invoer kende in 2012 een forse toename met 12,8 %, uiteraard ten koste van binnenlandse leveringen. Deze sluiten het jaar af met -6,8 %.

Dat is echter niet alles. Vele lasten wegen op onze industrie en bemoeilijken onze economische strijd. Denk in dit verband aan de lokale belastingen, de kostprijs van elektriciteit (meerprijs bij Elia), de loonkosten, de administratieve rompslomp, ... De benadeling tegenover de internationale concurrentie is soms indrukwekkend! Precies daarom is het primordiaal dat onze verantwoordelijke politici alle nodige maatregelen nemen om onze belangen te verdedigen. Dat zijn tegelijk immers ook de belangen van onze medewerkers. Het gaat om het voortbestaan van een extreem dynamische sector in België!

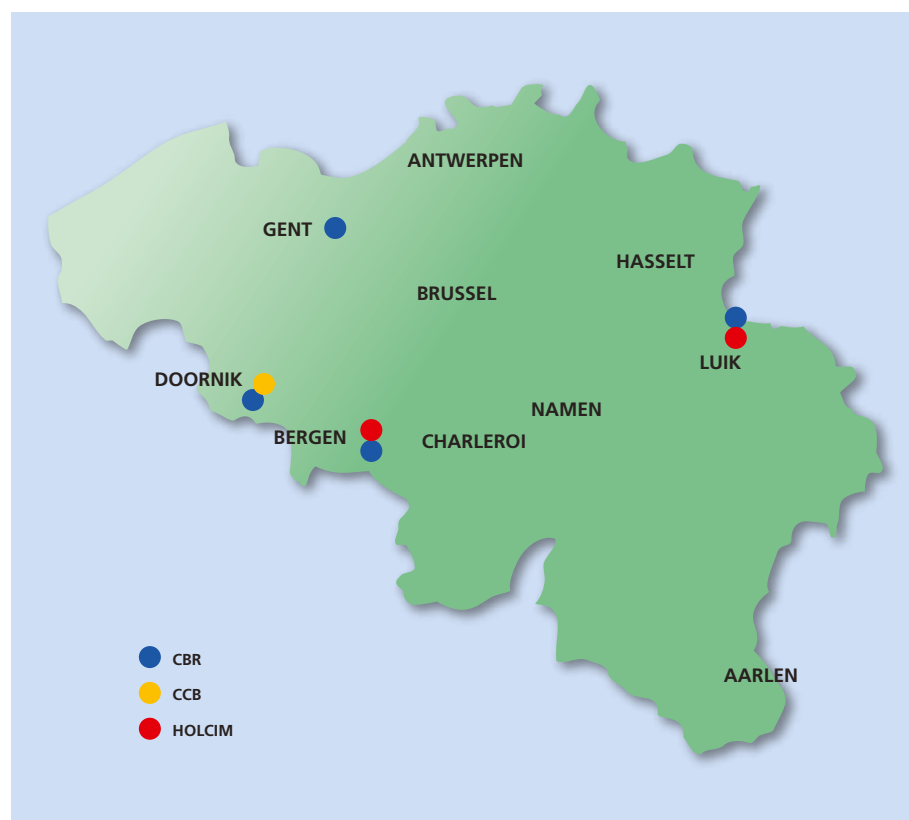
Lukas Eppe, Voorzitter van FEBELCEM

De Belgische cementnijverheid: enkele kerncijfers

De cementnijverheid behoort tot de 'fundamenten' van het Belgische en vooral het Waalse industriële landschap. Drie grote ondernemingen hebben een mondiale uitstraling: CBR, Holcim België en CCB. Ze tellen samen zeven vestigingen, waarvan zes in Wallonië.

Deze industrie speelt al sinds haar ontstaan een hoofdrol in de groei van belangrijke segmenten van de Belgische economie. Haar bijdrage in omzet, directe en indirecte tewerkstelling, investeringen, uitvoer en kwaliteitsproducten die tegemoetkomen aan de nieuwe eisen van de bouwsector is inderdaad aanzienlijk.

Inplanting van de productievestigingen van de cementindustrie in België

ENKELE CIJFERGEGEVENS

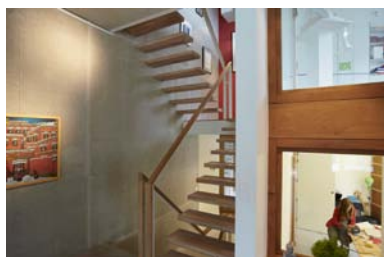
- De drie Belgische cementbedrijven zijn CBR, Holcim België en CCB. Zij maken deel uit van de grote internationale groepen Heidelberg-Cement, Holcim Ltd. en Italcementi.
- Zeven productievestigingen in België, waarvan zes in Wallonië (Gent, Lixhe, Antoing, Harmignies, Obourg, Haccourt en Gaurain).
- Een omzet van 507,3 miljoen € in 2012.
- Over de laatste 5 jaar, een gemiddelde jaarlijkse investering van ongeveer 30,5 miljoen €. In 2012: 23,8 miljoen €.
- 1.197 werknemers, vooral geschoolde werkrachten gezien de toenemende modernisering van de uitrustingen en de progressieve automatisering van de productieprocessen.
- Ongeveer 15.000 indirecte banen als men rekening houdt met de verwante sectoren van stortklaar beton, prefab beton en granulaten.
- Een cementverbruik van 6.410.000 ton in 2012, of een daling van 2,2 % in vergelijking met 2011.

Beton in passiefbouw: een noodzaak voor morgen

Bouwen met het oog op een laag energieverbruik, het is meer dan ooit actueel! Dat geldt in het bijzonder voor passiefbouw. In de toekomst wordt dat zonder meer een must. De sector heeft eigenlijk geen keuze.

De Europese agenda heeft met de hele bouwsector een belangrijke afspraak gemaakt voor het jaar 2020: nieuwe constructies moeten dan dicht tegen “zero energie” aanleunen. Met de herziening van de Europese EPBD-Richtlijn (Energy Performance of Buildings Directive) werd namelijk het begrip “nZEB” (nearly Zero Energy Buildings) gelanceerd. De bedoeling van deze herziening is de uitstoot van broeikasgassen vanwege woongelegenheid drastisch te verminderen. De Commissie wil deze uitstoot tegen 2050 met 80% verminderen, vergeleken met het niveau van 1990. Dichter bij ons wil het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat de nieuwe constructies vanaf 2015 passief zijn.

© arch. HASA - foto A. Nullens

Voor sommigen mag de passiefstandaard vandaag al verplicht worden. Niet iedereen is echter overtuigd... De Commissie van haar kant erkent dat er op Europese schaal significante verschillen bestaan tussen de klimaten en de bouwculturen. Met behulp van deze “nZEB”-aanpak hoedt ze zich ervoor slechts één enkele methodologie op te dringen. De staten moeten, afhankelijk van hun eigenheid, aangepaste maatregelen of concepten toepassen: “passiefhuis”, “zero energy”, “3 liter”, “Plus energy”, “Minergie” enz. Kortom: passiefbouw is vandaag meer dan ooit actueel...

Welke lading gaat nu schuil achter die vlag? Ingenieur-fysicus Laurent Minguet behandelt in zijn boek “9 milliards. Le futur maintenant!” (‘9 miljard: de toekomst is nú!’ - uitgeverij Luc Pire) de aanpak van prof. André De Herde, auteur van “Traité d’architecture et d’urbanisme bioclimatiques” (‘verhandeling over bioklimatologische architectuur en stedenbouw’): “Het komt er in feite op neer dubbele beglazing te voorzien op de zuidkant en zo weinig mogelijk vensters op de noordelijke zijde. De architect plant daar de ruimtes waar de temperatuur lager mag blijven: de garage, hal, bergruimte, ... De ventilatie wordt goed beheerst met het oog op kwaliteitsvolle lucht zonder te veel vochtigheid, radon of CO₂. Het plan houdt ook rekening met buitensporige zomertemperaturen. Tijdens een hittegolf koelt de woning op natuurlijke wijze door ‘s nachts frissere lucht te laten circuleren. De passiefwoning heeft dus geen elektriciteitsretende airco nodig. (...) Ze wordt uitgevoerd in bakstenen, blokken, beton, hout, dubbele beglazing, ... met bijzondere aandacht voor een goede isolatie, vermijden van koudebruggen, ongewenste luchtinstroom,...”

Waar het op aankomt, is dus vooral te opteren voor een architecturale kwaliteit in combinatie met rationele keuzes voor de toekomst. Het gaat met andere woorden om een echt maatschappelijk debat waarin tal van spelers - architecten, stedenbouwkundigen, politici, technici,... - hun onderling aanvullende standpunten ontwikkelen.

Hoe dan ook: beton beschikt in dit debat over gewichtige argumenten om zich te profileren als topmateriaal in passiefbouw. Beton is een mengsel van water, zand, granulaten en cement. Al deze natuurlijke grondstoffen zijn in grote hoeveelheden beschikbaar op het Belgische grondgebied. Dat is een belangrijk voordeel met het oog op respect voor het milieu. Verder wordt bij de fabricage van dit materiaal nauwelijks afval geproduceerd. Beter nog: de cementnijverheid verwerkt tijdens het fabricageproces op grote schaal afval van andere industrieën.

Beton als bouw materiaal breekt records inzake levensduur. (Door zijn kwaliteiten doorstaat het zeer goed de tand des tijds.) Het is onbederfelijk en het is onmiskenbaar bestand tegen vuur, vervuiling, onbestendig weer en schokken. Verder – en dit is fundamenteel als het om passiefbouw of laag energieverbruik gaat – heeft beton een uitstekende thermische inertie die temperatuurschommelingen binnen gebouwen op natuurlijke wijze reguleert... En de prijs blijft redelijk. Niet alleen de sector zelf beweert dit. In dit verband pakt het magazine “Be.passive” (op pag. 53 in zijn nummer van het eerste kwartaal 2012) uit met een zeer interessante vergelijking van materialen: “Beton is op zichzelf ook niet goedkoop. Baksteen is bijvoorbeeld minder duur maar eist dan weer een langere bouw tijd. Bakstenen zijn bovendien niet luchtdicht en eisen een onberispelijk stukadoorswerk om die dichtheid te realiseren. Hout daarentegen is duurder dan beton. Uiteindelijk lijkt beton de interessantste prijs-kwaliteitverhouding te hebben.”

Ook in andere soorten vergelijkingen gaat beton met de eer lopen. Dat geldt bijvoorbeeld waar het om grijze energie gaat, zoals Laurent Minguet uitlegt in zijn boek “9 milliards. Le futur maintenant!”: “Vergeet niet dat de energie van een ton hout volstaat om ongeveer 10 m³ duurzaam gewapend beton te produceren. Uit een ton hout haal je echter maximaal 2 m³ bouwhout. Het kan paradoxaal klinken, maar bouwhout vraagt dus vijf keer meer energie dan de grijze energie van beton.”

Het toppunt is echter dat beton aan het einde van zijn levenscyclus totaal recycleerbaar is! Beton kan immers volledig vergruisd worden voor hergebruik als granulaat, bijvoorbeeld perfect geschikt voor de realisatie van zeer performant gerecycleerd beton voor de wegebouw (funderingen en onderfunderingen).

Geen twijfel mogelijk: beton is en zal nog lang het meest gebruikte bouw materiaal ter wereld blijven!

DE CRITERIA VAN PASSIEFBOUW

Om een passiefcertificaat te krijgen moet een gebouw voldoen aan nauwkeurige criteria. Interessante vaststelling is dat beton – dankzij zijn massa en zijn thermische inertie – zeer performant is voor elk van de geselecteerde criteria!

1. Energiebehoefte voor verwarming

De energiebehoefte voor verwarming mag ten hoogste 15 KWh/m²/jaar bedragen. Dat is het equivalent van 1,5 liter stookolie per vierkante meter per jaar (berekening met de PHPP-software).

2. Luchtdichtheid

Het resultaat van de “Blower door”-test mag maximaal 0,6/u bedragen (luchtverversingsgraad, gemeten bij een verschil van 50 pascal).

3. Percentage oververhitting

Het oververhittingspercentage in het gebouw (meer dan 25°C) mag maximaal 5% bedragen (berekening met de PHPP-software).

4. Primaire energie (alleen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest)

De primaire energie van het gebouw mag maximaal 45 kWh/m²/jaar bedragen voor verwarming, sanitair warm water en de hulpsystemen (berekening met de PHPP-software).

Bron: <http://www.maisonpassive.be>

© arch. HASA - foto A. Nullens

De economische conjunctuur

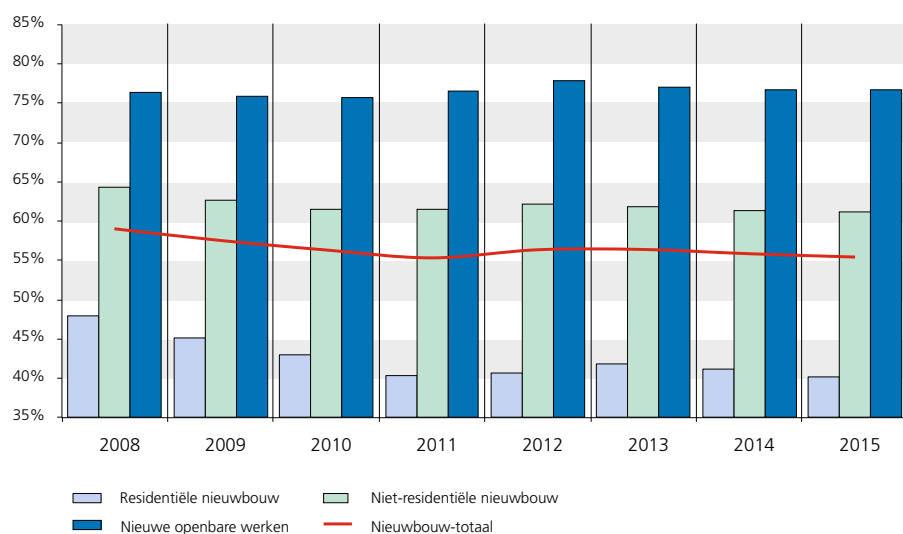
De bouwsector in 2012

Ondanks de gevolgen van de internationale crisis die de economische activiteiten zeer gevoelig maakt voor de wereldwijde conjunctuur, en ondanks een nationale economie die 2012 afsluit in lichte recessie (-0,2 %), was de bouwsector in België vrij stabiel in vergelijking met de meeste Europese landen. Volgens de recentste barometer van het INR (Instituut voor de Nationale Rekeningen) tonen de ramingen een evolutie van de algemene bouwactiviteit met ongeveer +0,5 % tegenover 2011.

De activiteit in de niet-residentiële bouw kende in 2012 een groei met 3 %, maar de residentiële nieuwbouw kende een terugval in dezelfde grootteorde (-3 %). Merk nochtans op dat de geleverde inspanningen in renovatie met +1,5 % stijgen.

De sector van de openbare werken toont relatief goede prestaties. Er werden overal inderdaad heel wat infrastructuurwerken uitgevoerd met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2012. Voor het infrastructuursegment heeft dit elan in 2012 enkele positieve resultaten opgeleverd, geraamd op +1,2 %.

Evolutie van de relatieve aandelen van de nieuwbouw in de totale investeringen in de bouw per sector in België

Bron: euroconstruct - december 2012

Foto: Diatheek FEBELCEM

DE WONINGBOUW

De sector van de woningbouw kende in 2012 een licht dalende activiteitsgraad (-3 %). Dit resultaat, dat veeleer correct is gezien de globale economische omstandigheden, is te verklaren door de 46.651 bouwvergunningen die in totaal werden afgeleverd voor woningen, of 5,5 % meer dan in 2011. Vooral in de eerste vier maanden van 2012 werd een groot aantal vergunningen geregistreerd, met een piek in maart en april met elk meer dan 5.000 vergunningen (bron: Confederatie Bouw).

Deze stijging is echter geen teken van heropleving van de vraag maar veeleer het gevolg van een normalisering van de toestand. De cijfers van het jaar 2011 waren immers bijzonder laag. (Vele kandidaat-bouwers versnelden de uitvoering van hun plannen om hun bouwvergunning vóór 31 maart 2010 te kunnen indienen en zo te voldoen aan de voorwaarden om een verminderd BTW-tarief te genieten voor een gedeelte van de werken.) Deze begrijpelijke houding verklaart gedeeltelijk ook waarom de bouw van nieuwe woningen in 2012 een terugval kende ...

Het aantal vergunde woningrenovaties is van zijn kant relatief stabiel gebleven (+1,5 % in vergelijking met 2011). We moeten daarentegen een negatieve evolutie vaststellen voor de specifieke sector van energierenovaties. Een eerste raming geeft aan dat deze ook met zowat 3 % is teruggevallen. Dit is allicht het nefaste effect van de nagenoeg volledige afschaffing van de fiscale voordelen voor dit soort werken.

DE NIET-RESIDENTIËLE BOUW

De activiteit in de niet-residentiële bouwsector kende in 2012 een groei met ongeveer 3 %. Deze stijging is vooral te verklaren door enkele grote projecten in de arrondissementen Mechelen, Sint-Niklaas, Gent, Halle-Vilvoorde en Namen, maar ook door een nieuwe stijging van de gemiddelde grootte van de vergunde gebouwen. In 2012 werd in totaal 43,3 miljoen kubieke meter vergund: dat is een stijging met 9 % tegenover 2011.

Toch loopt niet alles op wieltjes in deze sector. De renovatie volgt bijvoorbeeld een negatieve trend. Op jaarbasis (2012) is het aantal vergunde renovatie voor niet-residentiële gebouwen met 5,5 % gedaald.

Tot slot is ook het aantal verleende bouwvergunningen in de niet-residentiële sector in 2012 gedaald (-1,6 %) tegenover 2011. Dit cijfer, gekoppeld aan dat van de evolutie van de investeringen van ondernemingen in 2012 (+0,7 %), leidt tot vrij matige toekomstperspectieven.

OPENBARE WERKEN

Zoals vooraan in dit hoofdstuk aangegeven, kenden de openbare investeringen in 2012 een groei die op 1,2% wordt geraamd. Het verband tussen bouwcyclus en verkiezingen is in België een echte klassieker.

De bouwsector in 2013

De vooruitzichten blijven stabiel voor 2013. De activiteit in de bouwsector zou dit jaar een lichte groei moeten handhaven (ongeveer +0,1 %) in vergelijking met 2012. Ondanks de vorig jaar vastgestelde toename van het aantal bouwvergunningen (met 5,5 %) zal de veralgemeende economische crisis de ondernemingen ongetwijfeld aanzetten tot uiterste voorzichtigheid in hun investeringen.

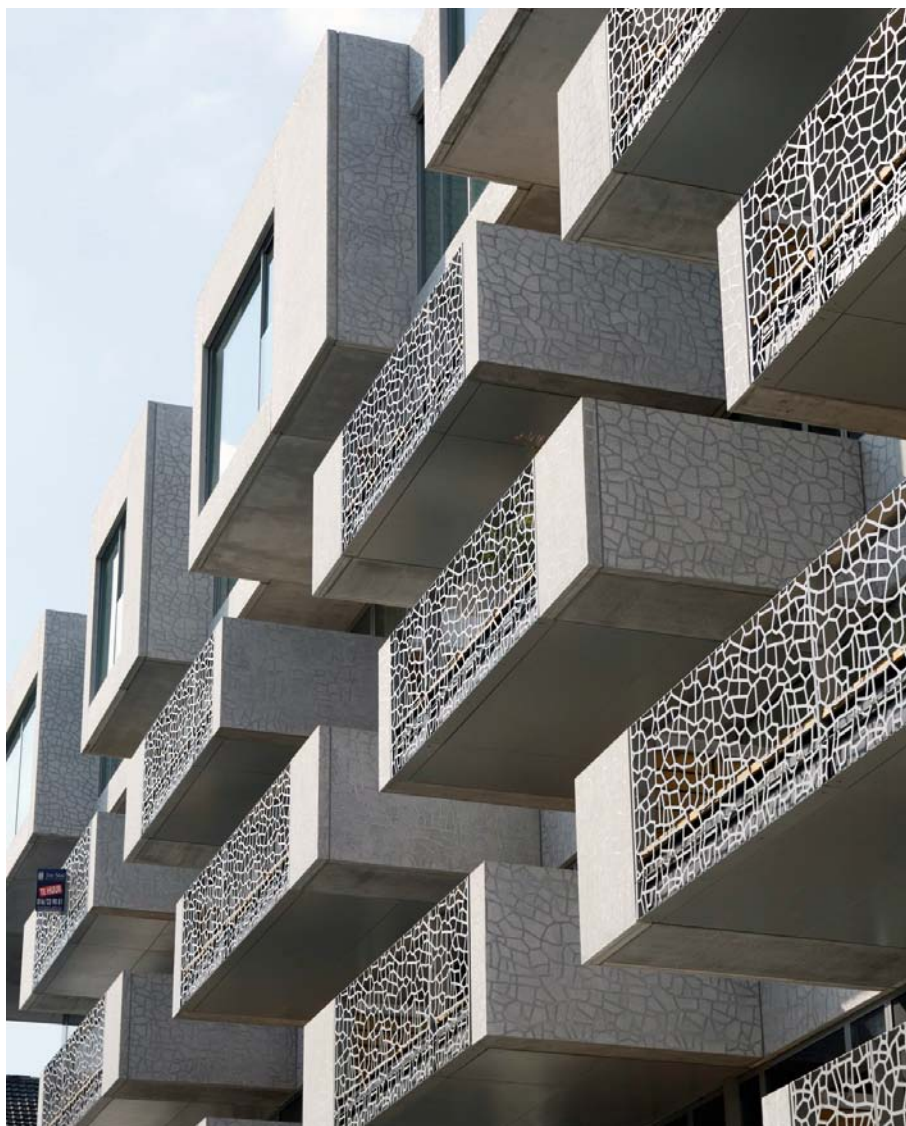

Foto: A. Nullens - Arch. BOB361

De moeilijkheden zijn niet alleen van louter financiële aard. Ook de context van vermoedelijke stijging van de werkloosheid in 2013 zou het vertrouwen van de investeerders kunnen beïnvloeden. Verder zouden het bezuinigingsbeleid van de overheden (schrapping van fiscale voordelen voor energiebesparingen) en de aanhoudende crisis in de banksector de overheidsuitgaven in infrastructuur nog verder kunnen doen krimpen.

Op langere termijn lijkt de bouwsector vóór 2015 niet te mogen rekenen op betekenisvolle heropleving.

DE WONINGBOUW

De activiteit in de residentiële nieuwbouw zal hoogstens een zekere stagnatie kennen in de loop van 2013-2014. De Confederatie Bouw kondigt daarom een jaar van «quasi-stagnatie» op +0,1 % aan. Deze stabiliteit is te verklaren door het conflict van divergente invloeden. De Belgische vastgoedsector blijft inderdaad dynamisch en de demografische druk weegt echt op onze steden. Deze elementen lijken bevorderlijk voor de bouw van nieuwe woningen. Tegelijk zijn financieringsmoeilijkheden bij de gezinnen, het verlies van vertrouwen in de economie en de koude realiteit van werkloosheid stuk voor stuk elementen die een tegengestelde trend bevorderen.

Als de residentiële bouwsector zich in 2013 kan handhaven, dan zal dat ongetwijfeld komen door de tijdelijke opleving door bouwvergunningen die in 2012 werden afgeleverd (+5,5 % tegenover 2011).

Zelfs de traditionele stabiliteit van de renovatiesector lijkt onzeker, als gevolg van de schrapping van vele fiscale voordelen die specifiek verbonden waren met werken voor energierenovatie.

DE NIET-RESIDENTIËLE BOUW

Volgens de analyses van EUROCONSTRUCT zal ook de activiteit in de sector van de niet-residentiële bouw een stagnatieperiode kennen in de periode 2013-2014. In dit verband wordt overigens een zeer trage evolutie verwacht: een heropleving mag pas ten vroegste voor 2015 verwacht worden, en deze zal vrij schuchter zijn (met zowat +1 %). De economische en financiële crisis verklaren uiteraard de grote voorzichtigheid van ondernemingen om te investeren.

OPENBARE WERKEN

In 2013 zullen de investeringen in openbare werken niet gedragen worden door het effect van verkiezingen. Dit zal onvermijdelijk leiden tot een duidelijke daling in de activiteit van deze sector! EUROCONSTRUCT verwacht een terugval met meer dan 3 % voor de jaren 2013 en 2014. De wegwerkzaamheden (vooral op de gemeentewegen) zullen de belangrijkste verantwoordelijke zijn voor deze terugval.

De indicatoren van de economische prestaties van de Belgische cementnijverheid

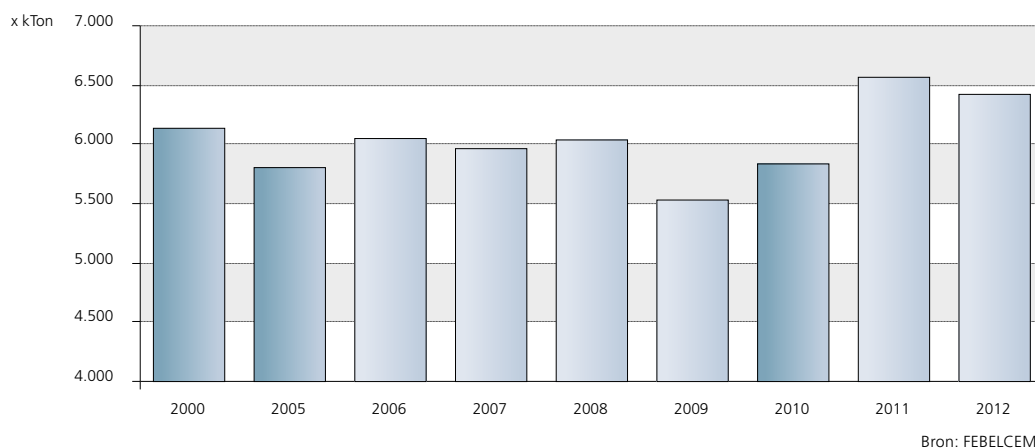
HET VERBRUIK VAN GRIJS CEMENT IN BELGIË

Onze lezers herinneren zich allicht dat 2011 een uitzonderlijk jaar was. Het was inderdaad de eerste keer in de geschiedenis dat in België meer dan 6.500.000 ton cement werd verbruikt, 6.553.000 ton om precies te zijn. Het oude record uit het jaar 2000 (6.125.000 ton) werd dus ruim overschreden. Dit hoge cijfer is vooral te verklaren door de zeer gunstige weersomstandigheden van januari, februari en december 2011. Alleen al deze drie maanden bepaalden 72 % van heel de toename van dat jaar, of een groot deel van de uitzonderlijke groei van 2011. Zonder die extreem gunstige weersomstandigheden zou het verbruik allicht rond 6.250.000 ton zijn blijven hangen.

En hoe zit het met 2012? Terwijl de cementmarkt in Europa ineenklapt met -18,8% (zone EU27), behoudt België een bijzonder hoog verbruik, met nog altijd 6.410.000 ton. In vergelijking met 2011 is dit een terugval met slechts -2,2 %. Het jaar 2012 is dus een zeer goed jaar, ruim boven het gemiddelde van het voorbije decennium.

Het verbruikte volume van 2012 ligt 9,2 % boven het gemiddelde van 5.869.000 ton voor de vorige 10 jaar (van 2002 tot 2011).

Cementverbruik in België

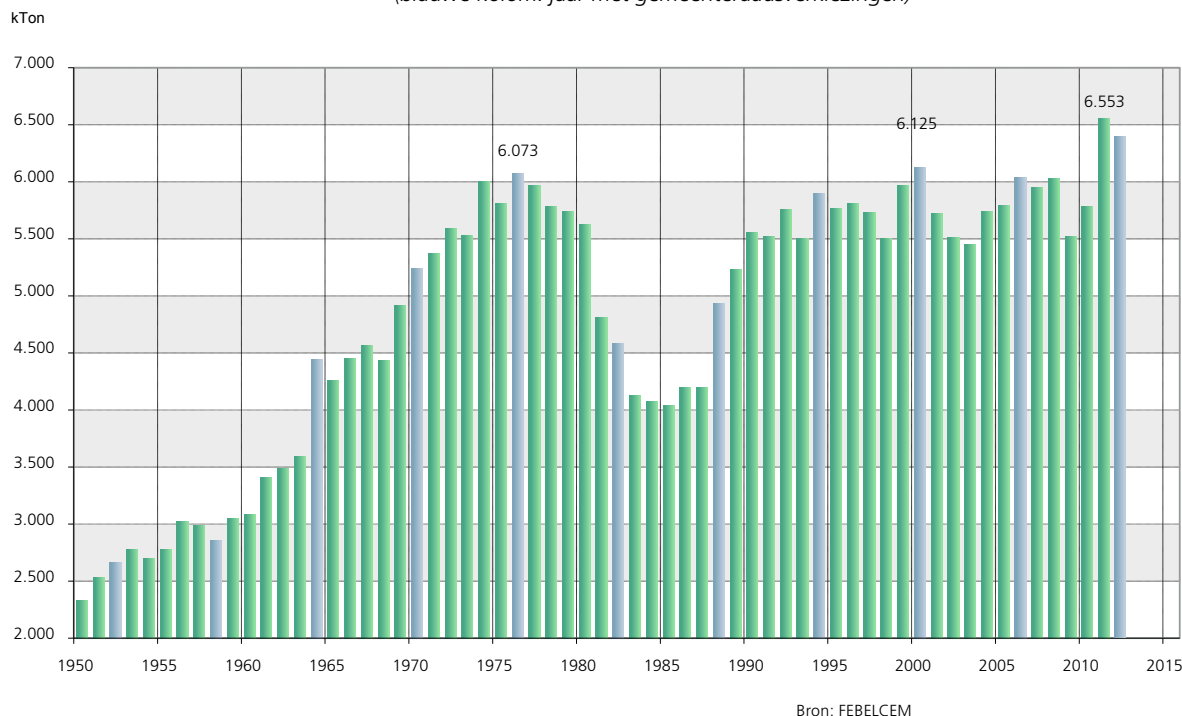

De binnenlandse markt heeft dus extreem goed standgehouden omdat de activiteit in de bouwsector ondanks alles nauwelijks verflauwde (zoals in vorig hoofdstuk uitgelegd), maar vooral omdat het een jaar van gemeenteraadsverkiezingen was: wij stellen al sinds meerdere decennia uitgerekend in dat jaar een verbruikspiek vast. Tot slot is er ook het onverminderde vertrouwen van de Belg in betonconstructies. Deze gelden als duurzaam en economisch.

De volgende grafiek toont de evolutie van het cementverbruik in België vanaf 1950 tot heden. De curve toont systematisch een stijging van het cementverbruik in een jaar van gemeenteraadsverkiezingen in vergelijking met de voorafgaande jaren.

Evolutie van het cementverbruik sinds 1950

(blauwe kolom: jaar met gemeenteraadsverkiezingen)

Deze grafiek schetst drie duidelijk te onderscheiden periodes:

- van 1950 tot 1976
- van 1977 tot 1989
- van 1990 tot 2012

De eerste periode komt overeen met de «golden sixties» toen de jaarlijkse groei spectaculair te noemen was.

De tweede periode volgt op de oliecrisis van 1976. Er volgde een zeer belangrijke ineenstorting van het cementverbruik tot in 1985, met daarna een snel herstel tot in 1989.

Tot slot is er de derde periode, na 1990. Hier is geen reële groei meer te bespeuren. Het verbruik schommelt tussen 5.500.000 en 6.000.000 ton, met betere en minder goede jaren en telkens een piekje in de gemeenteraadsverkiezingsjaren. Deze globaal neutrale trend wordt verbroken door de twee uitzonderlijke jaren 2011 en 2012. Dit moeten we hier beklemtonen. Immers: terwijl de Europese markt instort, blijft België stevig overeind.

In 2013 volgt ongetwijfeld de voorspelbare terugval na een uitzonderlijk jaar. Dat is het vaste gegeven na een verkiezingsjaar. Dit wordt bovendien versterkt door een strenge en lange winter (tot ver in 2013) en vooral door het vertrouwensverlies bij de investeerders omdat de economische crisis maar blijft aanslepen, en door de dreiging van toenemende werkloosheid.

Onze sector blijft echter hopen dat de bouw blijft groeien en vooral dat het verbruik van cement blijft evolueren. De behoeften voor duurzaam bouwen bieden evidente perspectieven: door zijn intrinsieke kwaliteiten – die we al herhaaldelijk hebben toegelicht – wordt beton immers het bouw materiaal bij uitstek. Beton levert de ontwerpers van morgen oplossingen en antwoorden! Precies daarom mag de cementsector blijven geloven in zijn toekomst.

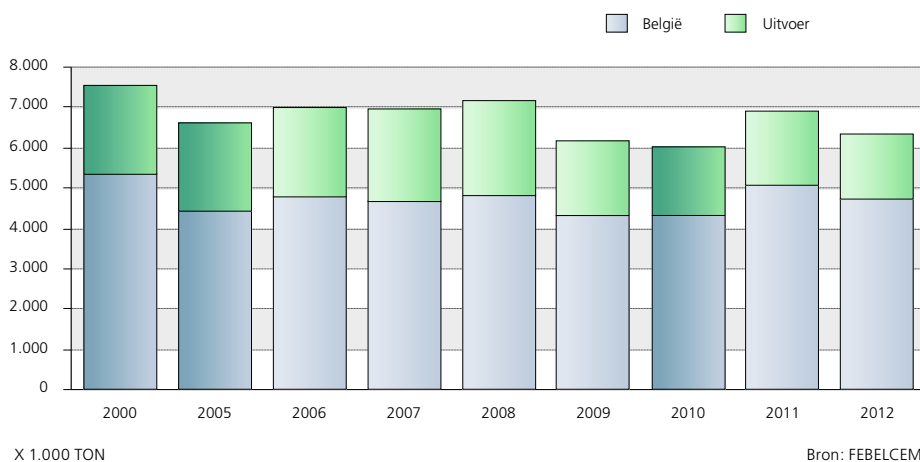
DE CEMENTLEVERINGEN VAN ONZE LEDEN

De totale leveringen van grijs cement door de leden van de Federatie van de Belgische Cementnijverheid bedraagt (in 2012) 6.280.377 ton. Dat is een daling met 8,2 % in vergelijking met het niveau van 2011 (nl. 563.807 ton minder).

Terwijl het totale volume van de leveringen van 2010 het laagste was van het hele decennium, knoopte het niveau van 2011 weer aan bij de cijfers van de zeer goede jaren (2006 tot 2008). Vandaag moeten we echter een daling met 8,2 % vaststellen tegenover 2011. In vergelijking met het gemiddelde van de vorige tien jaren – namelijk 6.758.000 ton – scoort 2012 qua volume 7,1 % lager.

Het aandeel van de binnenlandse leveringen bedraagt 74,5 % van de totale leveringen in 2012. In 2011 was dat 73,3 %.

Leveringen van de leden in België en voor de export

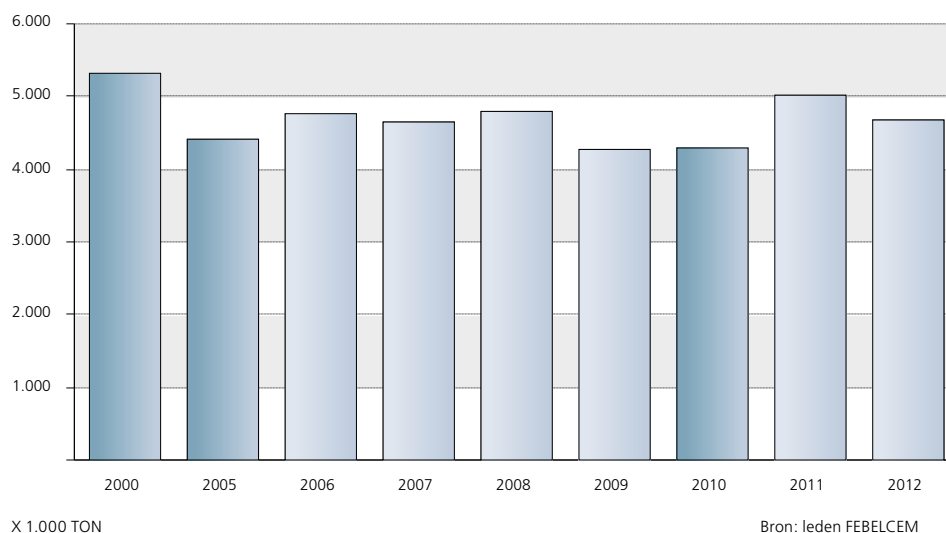
DE LEVERINGEN VAN ONZE LEDEN OP DE BELGISCHE MARKT

Eind december 2012 hadden onze leden in totaal 4.678.000 ton geleverd op de Belgische markt. Dat is een daling met 6,8 % of 341.000 ton minder dan de geleverde tonnage van 2011.

De Belgische cementindustrie kan dus niet voluit meegenieten van het goede cementverbruik in België. Gezien de grote omvang van de invoer is de markt erg gespannen en blijven de materiaalprijzen zeer laag. Op die manier is het niet mogelijk reële winsten te boeken.

De volgende grafiek toont dat het totale geleverde volume in 2012 niet minder dan 643.000 ton lager is dan het recordniveau van 2000. In relatieve cijfers is dat zo'n 12 % lager.

Leveringen van onze leden op de Belgische markt

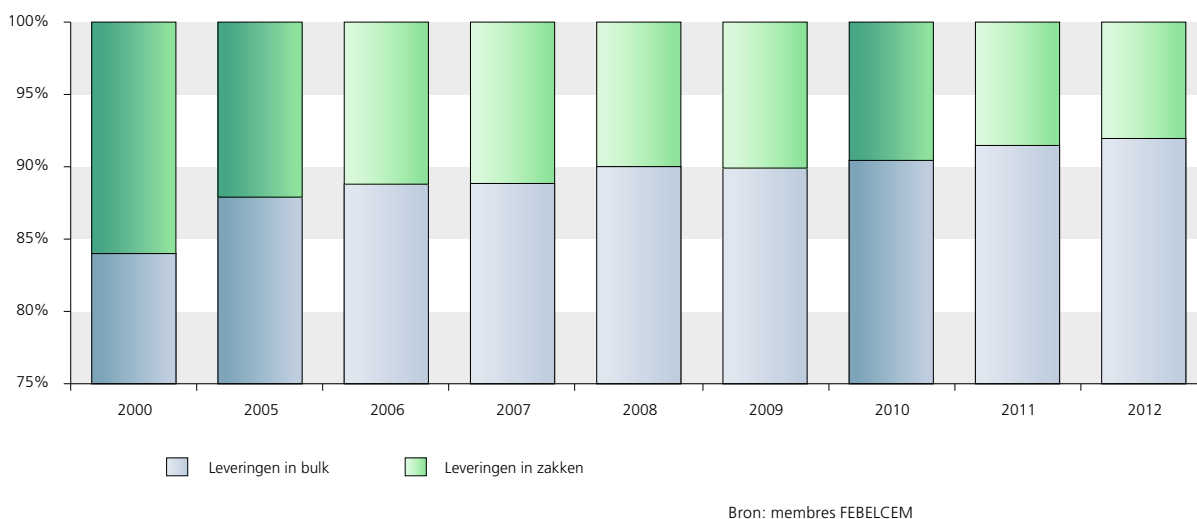

DE LEVERINGEN VAN ONZE LEDEN VOLGENS VERPAKKINGSWIJZE

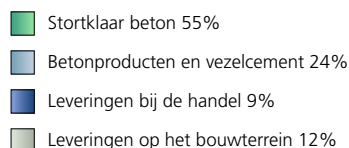
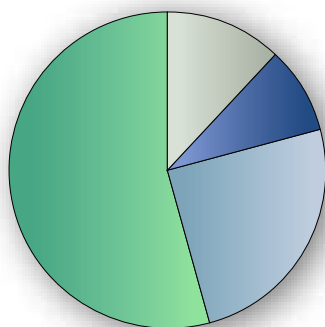
In vergelijking met 2011 is de in bulk geleverde tonnage met 6,3 % verminderd. De leveringen in zakken zijn met 12,1 % afgenomen.

De symbolische drempel van minder dan 10 % cementleveringen in zakken op de Belgische markt (exact 8 %) tegenover meer dan 90 % leveringen in bulk (exact 92 %) is voor 2012 nagenoeg gelijk met 2011.

Leveringen van de leden volgens verpakkingswijze

Leveringen van de leden per koperscategorie

Bron: leden FEBELCEM

DE LEVERINGEN VAN ONZE LEDEN VOLGENS KOPERSCATEGORIE

De sector van stortklaar beton is voor de leden van FEBELCEM zonder enige twijfel de belangrijkste verbruiker van cement. In absolute cijfers absorbeert deze sector 55 % van de binnenlandse leveringen (tegen 54 % in 2011). Concreet heeft deze sector zijn tonnage met 6,5 % verminderd in vergelijking met vorig jaar, en wel tot 2.551.000 ton.

De sector van de geprefabriceerde betonproducten en van de vezelcementproducten moet van zijn kant 9,6 % toegeven op het volume van 2011. Met een geleverd volume van 1.127.000 ton in 2012 bedraagt het relatieve aandeel van deze sector 24 % van alle leveringen van de leden. Vorig jaar was dat 25 %.

De leveringen op de bouwterreinen lopen op tot 576.000 ton, of 1 % minder dan in 2011. Het relatieve aandeel van deze leveringen in de totale binnenlandse leveringen blijft 12 %.

De handel tot slot handhaaft zich op 9 % in 2012 maar kende eveneens een afname van de geleverde hoeveelheden met 8,2 %. Het totaal bedraagt 424.000 ton in 2012.

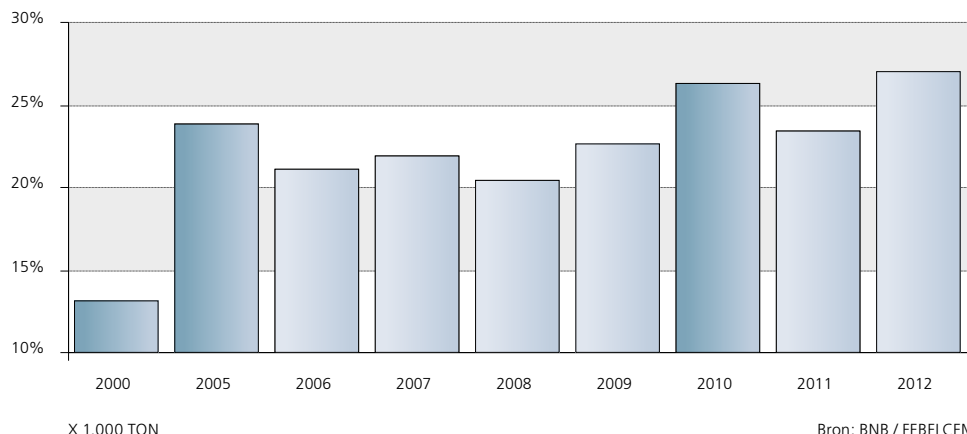
DE INVOER VAN GRIJS CEMENT IN BELGIË

Een niet te negeren minpunt: de invoer. In 2010 toonde deze al een spectaculaire groei met 23 % boven het geïmporteerde volume van 2009, tot een totaal van 1.532.000 ton. In 2011 kwam er geen vervolg aan die groei, maar in 2012 veranderde het beeld opnieuw: het totaal van de invoer liep in 2012 op tot 1.732.000 ton, of een stijging met 12,8 % in vergelijking met 2011. We stellen dus vast dat het marktaandeel van de invoerders in 2012 fors is toegenomen, ten nadele van de leveringen van de Belgische cementindustrie. Deze sluit 2012 af met een terugval met 6,8 % (binnenlandse markt).

Door deze forse toename van de invoer in 2012 is het marktaandeel hiervan opnieuw boven de drempel van 25 % van het verbruik van grijs cement gestegen, van 23,4 % in 2011 tot 27 % in 2012.

Ter vergelijking: het gemiddelde aandeel voor het decennium 2000-2010 bedraagt 20,4 %.

Cementinvoer in België

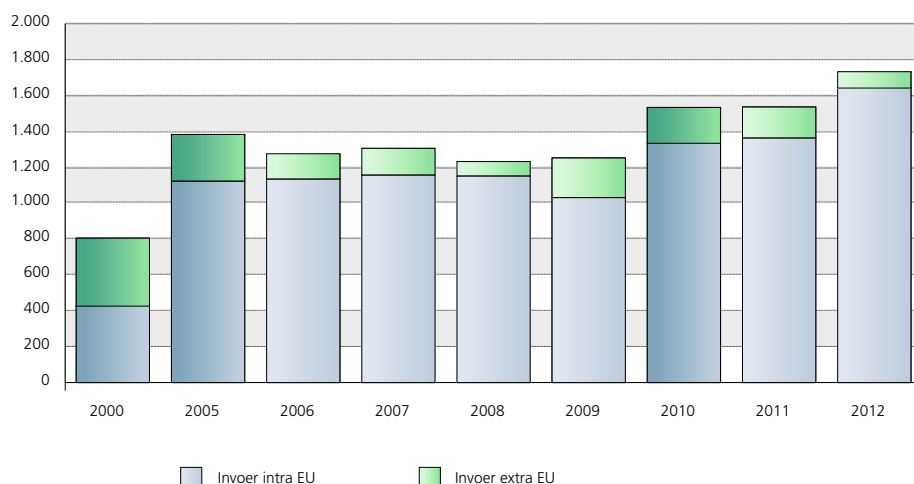

Bron: BNB / FEBELCEM

Wat de herkomst van de ingevoerde volumes aangaat: bijna 95 % komt van binnen de EU (met een ingevoerd volume van 1.640.182 ton in 2012), terwijl 5 % van de invoer (of 91.445 ton) uit landen buiten de EU komt.

Deze situatie is dus zorgwekkend voor de Belgische cementindustrie.

Invoer INTRA en EXTRA EU

X 1.000 TON

Bron: BNB / FEBELCEM

DE INVESTERINGEN IN DE CEMENTINDUSTRIE

In 2012 hebben de leden van FEBELCEM 23,8 miljoen euro geïnvesteerd. Dat is duidelijk minder dan het bedrag dat in 2011 werd besteed (-24,9 %) en het is ook 31,6 % minder dan het gemiddelde van de voorbije vijf jaar. Dit moet worden begrepen als het effect van een economische situatie die zorgwekkend is voor de sector. De cementindustrie wil nochtans een performante tool in stand houden en de toekomst veiligstellen. De sector spaart dus geen krachten om zijn patrimonium zo goed mogelijk te onderhouden.

88 % van de bedragen die in 2012 werden geïnvesteerd, zijn bedoeld voor investeringen in machines, installaties en nieuwe of verouderde voertuigen. 12 % werd toegewezen aan de constructie van gebouwen, werkstukken of herstellingswerken. Merk op dat zowat 14,5 % van het totaal van deze investeringen bestemd was voor de bescherming van de omgeving, tegenover 4,2 % in 2011.

Een industrie met oog voor het leefmilieu

De cementindustrie heeft zich vele jaren geleden al geëngageerd tot een reeks processen (sectorakkoorden, charter, ...) die mikken op een onophoudelijke verbetering van haar industriële en organisatorische praktijken op het domein van milieu. Dit hoofdstuk geeft de lezers een update van de belangrijkste lopende dossiers.

EFFICIËNTE BENUTTING VAN MATERIE EN VAN ENERGIE

De cementindustrie speelt een belangrijke voortrekkersrol in de recuperatie en de opwerking van secundaire grondstoffen en vervangingsbrandstoffen.

Wat benutting van energie aangaat, staan vervangingsbrandstoffen in voor bijna de helft (49,8 %) van de energie die nodig is om klinker te kunnen produceren. Ondanks een almaar concurrentiëlere context voor deze grondstoffen blijft de sector de nodige inspanningen leveren met het oog op een efficiënt gebruik van hulpbronnen.

Thermische substitutiegraad op het niveau van de klinkerovens

(indicator van energieopwerking)

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
47,2 %	44,1 %	42,5 %	50,8 %	47,3 %	51,2 %	49,8 %

Wat de opwaardering van materie betreft, namelijk de vervanging van klinker door materialen zoals hoogovenslakken of vliegas, handhaaft de sector de percentages die in 2011 werden genoteerd (66,9 %) en die toen al een record vormden.

Graad van klinkertoevoeging in het in België geproduceerde cement

(indicator van materiaalopwerking)

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
69,3 %	70,7 %	68,3 %	71,0 %	67,0 %	66,9 %	66,9 %

© Diatheek Holcim

DE PREVENTIE VAN VERPAKKINGEN

De leden van FEBELCEM onderhouden geregelde contacten met de producenten van verpakkingen om oplossingen op punt te stellen voor verdere vermindering van het specifieke gewicht van de cementzakken. De gegevens die wij hieronder publiceren, bewijzen de doeltreffendheid van dit engagement, al lijken de technische limieten intussen wel bereikt. De laatste jaren stabiliseert het specifieke gewicht van een zak van 25 kilo zich rond 3,8 kilo per ton cement, d.i. ongeveer 96 gr per zak. In vergelijking met het referentiejaar 1999 kon hoe dan ook 200 gram per ton cement bespaard worden.

Voor 2012 noteren we de snelle verdwijning van de zakken van 50 kilo. Het was voor de laatste tonnen die nog in dit formaat werden verpakt, zelfs niet meer mogelijk om nog relevante statistieken op te stellen over het specifieke gewicht ervan...

Gewicht van de primaire verpakking per ton grijs en wit cement geleverd per zak van 25 en 50 kg

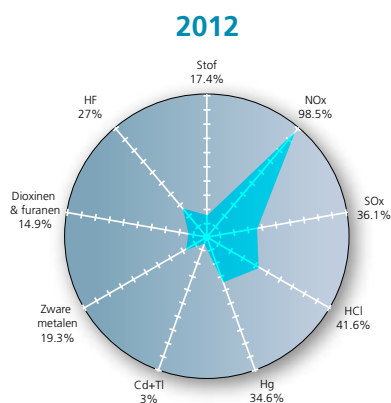
	1999	2003	2006	2010	2011	2012
Zak van 25 kg	4,032	3,887	3,702	3,818	3,817	3,804
Zak van 50 kg	3,089	2,953	2,786	3,033	2,980	-

in kg / T

Bron: Plan voor Verpakkingspreventie

DE UITSTOOT IN DE ATMOSFEER

Met het oog op de grafische weergave werden de emissiegrenswaarden (EGW, uitgedrukt in concentratie van verontreinigende stoffen in de rookgassen, en toepasbaar op de dagelijkse emissiegemiddelden) als grenswaarden op jaarbasis gebruikt. In de praktijk vereist de vergelijking van de emissiewaarden met de EGW dat rekening wordt gehouden met de betrouwbaarheidsintervallen voor metingen (conform de wetgeving op de verbrandings- en meeverbrandingsinstallaties voor gevaarlijk afval), wat niet het geval is voor de hier weergegeven waarden. Deze grafieken moeten dan ook worden begrepen als een indicator van de gewogen jaarlijkse emissieniveaus van de sector tegenover de dagelijkse emissiegrenswaarden. De jaarlijkse emissiegrenswaarden, zoals hier gedefinieerd, zijn dus louter indicatief. Deze voorstelling impliceert dat de resultaten ook afhangen van de (neerwaartse) evolutie van de emissiegrenswaarden.

Voor het jaar 2012 onthouden we dat de NOx afneemt (na de overschrijdingen die in 2011 werden vastgesteld en die grondig werden toegelicht). We onderstrepen ook de mooie verbeteringen wat SOx en stof aangaat. Dit zijn tastbare signalen van de investeringen die de cementbedrijven zich getroosten met het oog op milieubescherming.

SECTORAKKOORD CO₂/ENERGIE

Sectorakkoord van de 1^e generatie 2004-2012

In 2011 heeft de cementsector het niveau van zijn energie-indexen EEI en IBKG gehandhaafd, en dus beter gepresteerd dan de doelstellingen voor 2012.

De uitzonderlijke productiegegevens van het jaar 2011 hebben bijgedragen tot het hoge rendement en de energie-efficiëntie van de tools.

De EEI-index voor verbetering van energie-efficiëntie bedraagt 91,3 %, tegen een doelstelling 91,7 % voor 2012.

De IBKG-index voor vermindering van de uitstoot van CO₂ bedraagt 82,3 %, tegen een doelstelling 90,5 % voor 2012.

	1999	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
EEI	100 %	95,1 %	96,1 %	94,5 %	94,5 %	97,4 %	90,7 %	92,05 %	91,3 %
IBKG	100 %	88,9 %	89,6 %	88,6 %	88,0 %	87,9 %	78,2 %	82,7 %	82,3 %

Sectorakkoord van de 2^e generatie 2013-2020

In het raam van de Sectorakkoorden van de tweede generatie heeft de cementindustrie een intentieverklaring ondertekend waarmee ze aangeeft haar vrijwillige maatregelen en tot vermindering van de uitstoot van broeikasgassen en tot verbetering van de energie-efficiëntie te willen voortzetten gedurende de periode van 2013 tot 2020.

In vergelijking met de sectorakkoorden van de 1e generatie zijn de ambities versterkt en vervuldigd door de invoering van indicatoren over de inschakeling van hernieuwbare

energie en de ecologische voetafdruk van de producten. De overeenkomst biedt ook een beter uitgewerkte link met sommige bepalingen van de milieuvergunning en het toekomstige Waalse klimaatdecreet.

De federatie zal binnenkort haar sectoraal actieplan voorstellen, evenals haar verbintenissen tot verbetering tegen het jaar 2020. Dit plan wordt opgesteld op basis van het resultaat van de energieaudits door de ondernemingen en de individuele actieplannen die zij voorstellen.

CHARTERS VOOR DUURZAAM AFVALBEHEER EN BELASTING VAN DE MEEVERBRANDING VAN ONGEVAARLIJK AFVAL

De Waalse regering bekrachtigde tijdens haar laatste vergadering van 2012 de voortzetting van de charters met de cementbedrijven inzake duurzaam afvalbeheer. Deze beslissing volgt op een intens evaluatieproces van de mechanismen die tot vele verbeteringen hebben geleid. De charters die in 2008 in werking traden, bepalen dat de cementbedrijven instaan voor de verwerking van een zekere hoeveelheid afval dat voortkomt uit de uitvoering van opdrachten van algemeen nut of openbare dienstverlening van het Waalse Gewest (bv.: slib van zuiveringsstations, vervuilde gronden), en dat ze – als compensatie hiervoor – worden vrijgesteld van belasting op de meeverbranding van gevaarlijk afval.

Het nieuwe charter heeft een minimumduur van vier jaar, met mogelijkheid tot jaarlijkse verlenging na deze termijn. Ook het aantal bruikbare afvalstromen werd vergroot.

Dit nieuwe stramien maakt voor de ondertekenaars van het charter (zowel de cementbedrijven als het Gewest) ook een nieuw “win-win”-partnerschap mogelijk, met waarborg voor de budgettaire neutraliteit tegenover de Waalse belastingbetaler.

Hoewel de sector zich verheugt over het behoud van de charters van duurzaam afvalbeheer, blijft hij relatief alert en ongerust over de besluiteloosheid omtrent de invoering van een

Storten van slib van zuiveringsinstallaties

© Diatheek CBR

belasting op de meeverbranding van ongevaarlijk afval. Zowel wat de afvalwetgeving als haar gewestelijke beleidsverklaring betreft, heeft de Waalse regering de hiërarchisering van de verwerkingswijzen centraal geplaatst in haar afvalstrategie: *“eerst preventie, dan opwerking en tot slot vernietiging”*. Wallonië heeft er in casu voor gekozen de opwerking te bevorderen door onder meer een verbod uit te vaardigen op inschakeling van het CET (Centre d’Enfouissement Technique – ‘technisch centrum voor onderwerking’) of via belasting op afvalvernietiging. Deze filosofie wordt op fiscaal vlak hard gemaakt met een decreet dat de afvalproductie wil voorkomen en dat de groeiende niveaus van recycling en opwerking wil steunen. Het niveau van belasting wordt daarbij vastgelegd volgens de effecten op milieu en gezondheid. Er wordt ook rekening gehouden met de gevaarlijke aard van afval. De opwerking in cementbedrijven reikt verder dan zomaar de context van diversificatie van de energietoevoerlijnen: ze beantwoordt ook aan de doelstellingen van rationeel gebruik van de energiebronnen en duurzame ontwikkeling van de activiteiten. De cementsector is ervan overtuigd dat een belasting een aansporend karakter moet hebben en het verantwoordelijke en duurzame gebruik van primaire en secundaire grondstoffen moet promoten. Zelfs als de belasting moet dienen om afvalproductie te voorkomen, is het echter moeilijk te begrijpen dat ze tegelijk de procedés bestraft die bijdragen tot een zuiniger omgaan met de grondstoffen.

Een belasting op meeverbranding van ongevaarlijk afval zal op zichzelf geen effect hebben op de geproduceerde afvalhoeveelheden. Er zou integendeel een pervers effect kunnen optreden indien de sector zich opnieuw zou richten op fossiele energie met meer uitstoot, of op grondstoffen waar de hele wereld vandaag liever op bezuinigt.

DE MARKT VAN DE GROENE CERTIFICATEN IS STILGEVALLEN

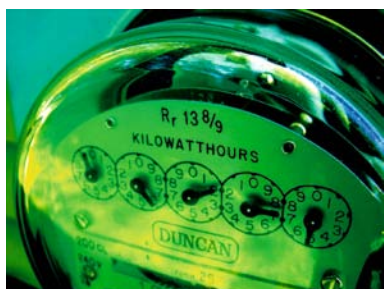
De markt van groene certificaten – die bedoeld waren om de productie van groene elektriciteit te ondersteunen – zendt al enige tijd alarmsignalen uit. De nogal gulle toekenning van groene certificaten aan bepaalde filières heeft het evenwicht tussen vraag en aanbod grondig verstoord. Deze gemakkelijk verdiende certificaten hebben de prijzen doen instorten, tot onder de door de Waalse wetgever gewaarborgde aankoopprijs.

In Wallonië is ELIA, de beheerder van het lokale elektriciteitstransmissienet, belast met de terugkoop van de Waalse groene certificaten tegen de gewaarborgde minimumprijs van € 65. Om de terugkoop financieel te compenseren werd een openbaredienstverplichting (ODV) voor de financiering van de steunmaatregelen voor hernieuwbare energie ingevoerd.

ELIA heeft sinds oktober 2012 – door de ongeziene toevloed van vragen voor terugkoop tegen de gewaarborgde minimumprijs – zijn ODV-tarief onophoudelijk moeten verhogen. De meerbelasting is achtereenvolgens opgelopen van 1,1889 €/MWh naar 5,9445 €/MWh in oktober 2012 en naar 13,81 €/MWh op 1 januari 2013.

Terwijl de industriële sectoren al zwaar lijden onder een erg moeilijke en delicate economische context betekent deze meerprijs van ELIA een ernstige bedreiging voor de concurrentiekracht van de ondernemingen.

Samen met de Union Wallonne des Entreprises dringt de cementsector erbij de Waalse regering op aan om dringend en radicaal actie te ondernemen in dit dossier. Pas in februari heeft de Waalse regering zich, onder aanhoudende druk van de Waalse industriële wereld, ertoe verplicht om een mechanisme in te voeren dat de overbelasting voor de ondernemingen moet verlichten door hogere vrijstellingspercentages te verlenen aan ondernemingen die zich hebben verbonden tot een sectorakkoord.

© www.photo-libre.fr

Bij de huidige niveaus zal de schuld die voortvloeit uit de afkoop van groene certificaten pas in 2020 definitief aangezuiverd zijn. In afwachting roept de cementsector de Waalse regering op om de nodige structurele hervormingen te door te voeren om dergelijke ontsporingen van het systeem in de toekomst te vermijden.

DE BEVRIEZING VAN DE CO₂-QUOTA

Het «Emission trading»-systeem voor uitwisseling van emissiequota werd onlangs herzien en krijgt al onze aandacht gezien de moeilijkheden die het ondervindt om effect te sorteren. De dreigende tussentijdse tussenkomst van de Europese Commissie doet de onzekerheid alleen maar toenemen, terwijl ondernemingen en investeerders roepen om transparantie op langere termijn.

In juli 2012 kondigde de Europese Commissie aan dat ze de veiling van een zekere hoeveelheid CO₂-quota wil bevriezen om de marktprijs van die quota te versterken en te proberen het mechanisme de nodige steun te geven om correct te functioneren.

Op 16 april 2013 heeft het Europese Parlement, bijeen in voltallige vergadering, dit voorstel van bevrozing van de uitstootquota verworpen hoewel het enkele weken eerder door de Commissie Milieu was goedgekeurd. Over het voorstel bestaat duidelijk geen eensgezindheid binnen de Europese rangen en het zorgt zelfs voor tegenstellingen binnen eenzelfde politieke formatie. Nochtans zou het voorstel, volgens een specifieke procedure waaraan de Europese Commissie momenteel de laatste hand legt, rond de maand juni geamendeerd terug op tafel moeten komen voor een eerste lezing.

De cementsector is ervan overtuigd dat het mechanisme voor uitwisseling van uitstootquota eerder een structurele herziening nodig heeft dan een noodingreep. De diverse hervormingsopties die de Commissie bij de openbare consultatie voorstelde voor de versterking van het mechanisme van uitwisseling van uitstootquota, hebben het enkel over conjuncturele correcties en zijn niet in staat het mechanisme de elementen aan te reiken die het nodig heeft voor een hervorming met duurzame effecten.

De Commissie moet de wortels van het probleem aanpakken, niet de gevolgen ervan. Alleen zo komt men tot een systeem dat correct functioneert. De toekenning van een vaste en onveranderlijke hoeveelheid quota, ongeacht de economische realiteit van het moment, vormt de basis van dit disfunctioneren.

Naast van deze structurele hervorming die in werking zou treden vanaf 2020, roept FEBELCEM op, overigens net zoals CEMBUREAU (Europese federatie van de cementindustrie), tot een geïntegreerde aanpak die rekening houdt met aspecten met betrekking tot klimaat, energie, industrieel beleid en doeltreffendheid van de middelen. De fundamentele principes van een dergelijke aanpak moeten het mogelijk maken:

- De voorspelbaarheid ervan te garanderen;
- Billijke spelregels te garanderen op geografisch en sectoraal niveau;
- Langetermijngroei, werkgelegenheid en investeringen in Europa te stimuleren.

Een stabiel, eenvoudig en betrouwbaar wettelijk kader voor een lange periode is dus een noodzakelijke voorwaarde voor welslagen. Dit is een essentiële basisvoorwaarde voor de verbetering van de concurrentiekracht van de ondernemingen.

Diatheek Febelcem - Foto: J. Van Hevel

Hoofdstuk 4

Het departement Promotie, Onderzoek & Ontwikkeling: enkele markante feiten in 2012

De activiteiten van het departement Promotie, Onderzoek & Ontwikkeling mikken vooral op kwaliteitbevordering. Het gaat meer bepaald om:

- *de kwaliteiten van de materialen en van de producten, onder meer door de promotie van het BENOR-label,*
- *de kwaliteit van de het ontwerp van (architecturale, stedenbouwkundige, ...) projecten, door de medewerking van onze ingenieurs en ingenieur-architecten aan opleidingen,*
- *de kwaliteit van de uitvoering, meer bepaald via uitgebreide technische assistentie,*
- *de kwaliteit van het afgewerkte product, bijvoorbeeld door publicaties over voorbeeldprojecten.*

Het volgende hoofdstuk schetst enkel de meest opvallende activiteiten van het departement. U leest hier dus niets over het dagelijkse werk, en met name de bezoeken aan bouwverven, de technische assistenties, de lessen die gegeven worden in scholen en universiteiten of de bijdragen aan de vele werkgroepen. Deze gegevens zijn echter beschikbaar. Ze worden geregeld gepubliceerd in de newsletter «FEBELCEM INFO». Onze lezers die deel uitmaken van de Belgische Cementnijverheid, kunnen deze nieuwsbrief gewoon opvragen bij het secretariaat (m.scherps@febelcem.be).

De publicaties van FEBELCEM

Het Dossier Cement-Beton werd in de loop van 2012 verrijkt met drie nieuwe bulletins. We presenteren ze hier in chronologische volgorde.

«BETON VOOR WOONWIJKEN EN GROENE WEGEN»

Beton kan op de meest diverse wijze aangewend worden en komt hierdoor in alle omstandigheden tegemoet aan zeer specifieke noden, zowel voor straten in woonwijken en verkavelingen als voor wegen in landelijke gebieden en wandelwegen. Dit bulletin van begin 2012 kende een enorm succes. Dat blijkt uit de vele opvolgingsvragen die het heeft uitgelokt bij onze ingenieurs-adviseurs.

De voorbeelden die dit bulletin beschrijft, worden geïllustreerd en begeleid met plannen en schema's. Vakmensen kunnen zich hierdoor een nauwkeurig beeld vormen van de echte voordelen van betonoplossingen.

«OPENHEID EN UITSTRALING» – «ZWART PAARD» IN SINT-JANS-MOLENBEEK

In 2003 nam het Woningfonds voor een symbolisch bedrag de voormalige brouwerij Halle-mans over van de Franse Gemeenschap. De transactie hield in dat het leegstaande pand zou worden verbouwd tot atelierwoningen voor kunstenaars.

De opdracht was het voorwerp van een wedstrijd die hetzelfde jaar werd gewonnen door de tijdelijke vereniging L'Escaut-Gigogne.

De bouw van een «torentje» dat in dialoog gaat met de brouwerij en haar geschiedenis draagt bij tot de reorganisatie van het stratenblok en zijn ontsluiting naar de buitenwereld.

Dit torentje bestaat uit een assemblage van elementen in prefab beton op de vier gevels.

Elke vloerplaat draagt van gevel tot gevel; de sanitaire uitrusting vormt de centrale kern van de structuur, opgebouwd uit betonblokken. Dankzij de beperkte overspanningen zijn er geen tussenkolommen noch balken. Het systeem van premuurelementen maakte het mogelijk schuin oplopende gevels te realiseren, zonder dat op de bouwplaats bekistingen moesten worden gerealiseerd.

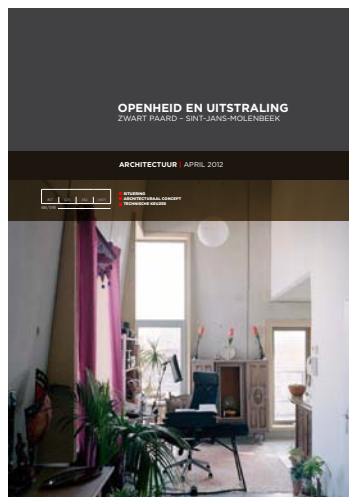
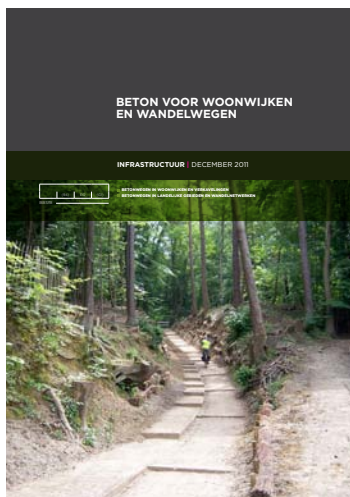
Deze publicatie wekte veel belangstelling bij architecten: ze toont hoe beton actief deelneemt in de ontwikkeling van nieuwe duurzame wijken en integreert in een industrieel stedelijk weefsel.

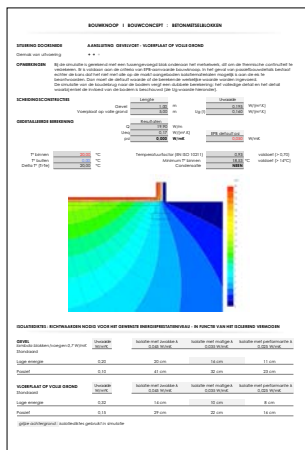
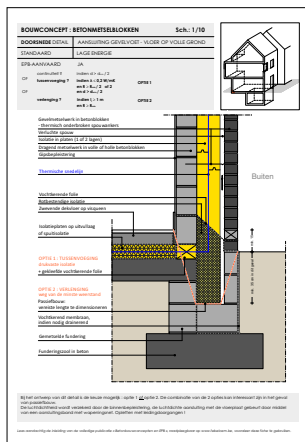
«ONTWERP VAN BETONCONSTRUCTIES BESTAND TEGEN VORST-DOOICYCLI EN DOOIZOUTEN»

Dit nieuwe cementbulletin van FEBELCEM verscheen als op bestelling, enkele weken voor de eerste vorst van 2012, en wekte daardoor ongetwijfeld de interesse van vele aannemers en besturen. Uitgehard beton is meestal bestand tegen de invloed van vorst. Toch gebeurt het dat strenge weersomstandigheden invreten op beton dat verkeerd is samengesteld, niet correct werd verwerkt en daarbij nagenoeg verzadigd is met water.

De aantasting van beton door vorst kan twee vormen aannemen: interne scheurvorming en afschilfering aan het oppervlak dat contact heeft met dooizout. Deze twee soorten aantasting zijn te wijten aan verschillende processen en treden niet noodzakelijk tegelijk op.

Dit nuttige bulletin behandelt het hele vraagstuk in drie uiterst gedocumenteerde hoofdstukken (bevriezing van uitgehard beton en interne scheurvorming / inwerking van dooizouten / bevriezing van vers beton).

BETONBOUWCONCEPTEN EN EPB

De huidige context van energie, milieu, economie en wetgeving dwingt ons na te denken over gebouwen met hoge energiewaarde en lage milieueffecten.

Dit concept beïnvloedt de keuzes van de ontwerper veel uitgebreider dan men op het eerste gezicht zou kunnen denken. De materiaalkeuze, het bouwsysteem, de isolatiegraad, de uitvoering van deze isolatie: het zijn stuk voor stuk aspecten die geleidelijk meer afstand nemen van de «basisconcepten» die eertijds van toepassing waren.

FEBELCEM heeft daarom een digitale publicatie samengesteld voor de ontwerpers (architecten, ingenieurs, ...) van nieuwe residentiële gebouwen met een draagstructuur in beton. Doel van deze publicatie is hoogwaardige technische ondersteuning te bieden, waarbij in de uitvoeringsdetails rekening wordt gehouden met de normen voor passiefgebouwen en gebouwen met lage energie, evenals de geldende EPB-normen.

De publicatie bestaat uit twee delen. Ze behandelt eerst een aantal aanbevelingen die nuttig zijn voor een goed ontwerp. Dit eerste deel gaat inderdaad in op basisconcepten die gelden voor elk constructiedetail dat moet worden onderzocht: water- en luchtdichtheid, warmte- en waterdamptransport via de wanden.

In het tweede deel maken de vakmensen kennis met de technische details van de «bouwknopen» en hun thermische analyse (met simulatie door erkende software). Elk detail komt overeen met het EPB-conforme «knoop»-concept en gaat gepaard met zijn reële verlieswaarde.

Conferenties

INFORMATIEAVONDEN VOOR DE ARCHITECTEN

FEBELCEM organiseerde op 6 maart 2012 voor een veertigtal architecten van de ARALG (Association liégeoise) een informatieavond rond de thema's «binnenvloeren in gepolijst beton» en «beton en duurzaam bouwen». Daaruit volgden technische assistenties rond gepolijste vloeren bij architecten.

Twee dagen later (8 maart) organiseerde FEBELCEM voor de AABW in Waver een informatieavond over de «Qualiroutes». 25 architecten volgden deze uiteenzetting.

Deze informatieavond werd op 24 september nog eens overgedaan voor de ARAN in Namen.

INDUSTRIËLE BUITENVERHARDINGEN IN BETON - STERREBEEK

Bijna 180 deelnemers vulden op 27 maart 2012 het OCW-auditorium in Sterrebeek voor een studienamiddag rond «Industriële buitenverhardingen in beton». Het evenement werd georganiseerd door het Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw, in samenwerking met FEBELCEM. Het ging om de afsluitende activiteit van een specifieke werkgroep over dit thema. De activiteit vond plaats naar aanleiding van de publicatie van een «Handleiding voor industriële buitenverhardingen in beton». FEBELCEM verzorgde twee presentaties, en Luc Rens – voorzitter van de werkgroep – nam de besluiten voor zijn rekening.

DERDE HALVE STUDIEDAG OVER «BRUGGEN IN VOORGESPANNEN BETON – VAN DE UITVINDING VAN SPANBETON TOT DE JAREN 70» (FABI)

FEBELCEM is lid van het Comité Patrimoine et Histoire ('comité erfgoed en geschiedenis') van de FABI. Doel hiervan is bij te dragen tot de opwaardering van het culturele onroerende patrimonium door de kennis hiervan via conferenties, bezoeken te bevorderen... In dit kader en met de medewerking van IPW, SPW, WTCB, FEBELCEM en BBG organiseert de FABI een reeks van vier studiedagen met als onderwerp «Kent u gewapend beton en spanbeton?»

Op 27 april volgden meer dan 70 deelnemers in de Moulin de Beez de uitstekende en hoogstaande uiteenzettingen over:

- de uitvinding van spanbeton door Eugène Freyssinet;
- de bijdragen van Gustave Magnel;
- voorspanning en haar technologieën in gebouwen en bruggen;
- minpunten en pathologieën van voorgespannen bruggen; vervanging van kabels en corrosie.

Merk op dat de vierde studienamiddag intussen plaatsvond op 23 april 2013. Bij deze samenkomst werd het boekwerk «Histoires de Béton Armé» voorgesteld: deze gezamenlijke publicatie van FABI en FEBELCEM is een echte monografie op basis van de uiteenzettingen van de vier studiedagen.

PROVINCIALE CONTACTDAG FEBELCEM - EDEGEM

Bijna 150 geïnteresseerden (zie voor verdeling van doelgroepen in het cirkeldiagram) waren op 31 mei 2012 aanwezig op de zesde contactdag van FEBELCEM.

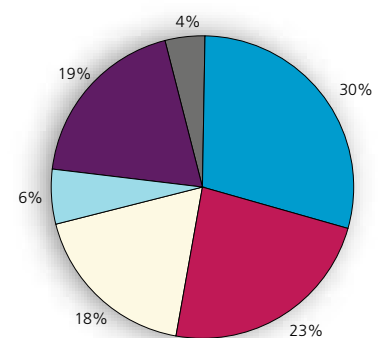
Deze dag vond plaats in de provincie Antwerpen en had als thema: «Beton en wegenbouw». Er werden traditiegetrouw enkele betontoepassingen in het domein van de wegenbouw in de schijnwerpers geplaatst, en dit zowel voor prefab producten als voor stortklaar beton.

Dhr. Geert Verscheure, voorzitter van VLAWEBO Antwerpen, schetste in zijn inleiding de gevolgen van de strenge winters. Hij beklemtoonde vooral de noodzaak van onderhoudswerken. Volgens hem had de winterschade toch ook wel een positief gevolg, namelijk dat de publieke opinie nu beseft dat het beter is structurele onderhoudswerken met opvolging te organiseren dan pas in te grijpen wanneer nodig.

Mevr. Carine Callandt, technisch adviseur bij FEDBETON, had aandacht voor diverse toepassingen van stortklaar beton voor zowel woonwijken als wandelwegen, landbouwwegen of publieke ruimtes.

Mevr. Lieve Vijverman sprak namens FEBE en lichtte de succesfactoren toe van verhardingen in betonstraatstenen. Ze toonde vele realisaties met een levensduur van 20 jaar, zoals rotondes enz. Haar presentatie was vooral gericht op het belang van controles tijdens de uitvoering.

Mevr. Anne Beeldens (OCW) besprak het onderwerp van de industrieverhardingen. Ze had het enerzijds over de gangbare aanbevelingen zoals opgenomen in de OCW-handleiding, en anderzijds over een aantal innovatieve toepassingen zoals het gebruik van doorgaand gewapend beton, tweelaagse verhardingen en fotokatalytische materialen met luchtzuiverend effect.

- Cement- en betonindustrie
- Autoriteiten (gewesten, gemeenten)
- Studiebureaus
- Labo's - Onderzoekscentra - Onderwijs
- Aannemers
- Andere

Na de pauze werd met het project «Noord-Zuid Kempen» dieper ingegaan op het specifieke van de publiek-private samenwerking die hier werd gerealiseerd. Deze samenwerking tussen overheden en privésector gaat verder dan de klassieke contracten op het vlak van financiering, ontwerp, uitvoering en onderhoud, en dat alles met een optimale verdeling van de risico's. Projectleider Alain Cox (Wegen en Verkeer Antwerpen) schetste snel de verschillende facetten van dit project.

Als laatste spreker gaf Luc Rens van FEBELCEM een reeks voorbeelden van het gebruik van beton voor duurzame mobiliteit en openbare ruimte. Hij kwam terug op de toepassingen in de woonwijken en verwees naar het gebruik van betonstraatstenen en naar een Duits onderzoek dat een zeer gunstige levenscyclusanalyse (LCA) heeft vastgesteld.

Luc Rens overliep nog andere onderwerpen zoals fietspaden, rotondes, trambanen en het gebruik van gekleurd uitgewassen beton voor de inrichting van publieke ruimtes. Hij ging dieper in op de problematiek van het voorkomen van vorstschade en hechtte daarbij groot belang aan de samenstelling van het beton en aan de mogelijkheid van een preventieve behandeling met een impregneermiddel.

Dhr. Henk Keymeulen, departementshoofd Wegen en Verkeer Antwerpen, rondde de contactdag af en behandelde daarbij onder meer ook het aspect duurzaamheid in zijn ruimste betekenis. Het is vandaag onmisbaar geworden rekening te houden met het milieu en de leefomgeving van gebruikers en bewoners. Zo is ook het «minder hinder» principe essentieel geworden voor alle wegwerkzaamheden. Elementen zoals verkorte uitvoeringstermijnen, de fasering en de communicatie worden belangrijke items in de bestekken.

WORKSHOP FEBELCEM «GEKLEURD UITGEWASSEN BETON», IN SAMENWERKING MET INTER-MINERALS

Op 23 november 2012 organiseerden FEBELCEM en Inter-Minerals samen de eerste editie van de workshop «Gekleurd uitgewassen beton voor straten en pleinen – Ontwerp en uitvoerings aspecten».

© Diatheek FEBELCEM

Deze workshop was gericht op een publiek van ontwerpers en uitvoerders, met als doel een debat te starten over esthetische betonverhardingen. Een aantal studiebureaus, architecten en aannemers gingen enthousiast in op een persoonlijke uitnodiging. De groep was beperkt tot een vijftiental deelnemers om een goede interactie mogelijk te maken.

Na een hartelijke ontvangst in de kantoren van Inter-Minerals in Bornem, verzorgde Luc Rens (FEBELCEM) een algemene voorstelling. Hij behandelde de theoretische en praktische aspecten van ontwerp en uitvoering van gekleurd uitgewassen beton. De noodzakelijke aanvullende bestekvoorschriften, de belangrijke aandachtspunten bij de aanleg en het gebruik van dit soort verhardingen werden voorgesteld en besproken.

Onder leiding van de heren Kris Frans en Geert Hofmans werden vervolgens de laboratoria en magazijnen van de onderneming bezocht, met een voorstelling van de diverse materialen – siergranulaten, zand en stenen – bestemd voor de producten en realisaties in esthetisch beton.

Belangrijke gebeurtenissen

BEURS VOOR MANDATARISSEN

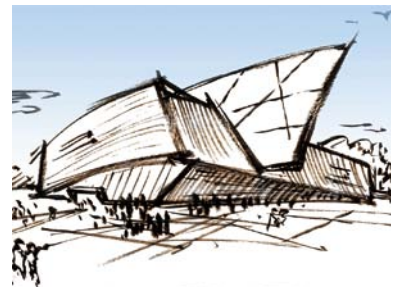
Op 9 en 10 februari 2012 vond in de «WEX» in Marche-en-Famenne de 7e editie plaats van het «Salon des mandataires». Zoals elk jaar was ook FEBELCEM aanwezig met een stand die de aandacht wist te wekken van vele overheidsmandatarissen van het Waalse Gewest en de Waalse provincies en gemeenten die zo belangrijk zijn voor onze industrie.

BATIBOUW

Terwijl infobeton.be besliste om niet langer een eigen stand te bemannen op Batibouw, handhaafde FEBELCEM haar aanwezigheid op de middagactiviteit van "Education" ("Concept&Build") op 7 maart, een beurs specifiek voor laatstejaarsstudenten architectuur. Zowat 450 studenten werden verwend met een rijkelijk gevulde documentatietas met een twintigtal publicaties: bulletins (vooral uit het Dossier Cement-Beton), het ABC, ...

LEZING DOOR DANIEL LIBESKIND

Op 27 juni 2012 organiseerde FEBELCEM, samen met BOZAR Architecture, ICASD en het architectenblad "A+" een lezing door architect Daniel Libeskind in het Paleis voor Schone Kunsten in Brussel. Daniel Libeskind wordt vaak een 'deconstructivistisch' architect genoemd. Hij werd in 2001 internationaal bekend met zijn ontwerp voor het Joods Museum in Berlijn. Momenteel werkt hij aan het totaalplan voor de wederopbouw van de "Ground Zero"-site in Manhattan. Libeskind behoort tot de markante figuren van de hedendaagse architectuur. Hij maakte van zijn aanwezigheid in ons land ook gebruik om de eerste steen te leggen van het nieuwe congrescentrum in Mons/Bergen (cf. foto). De lezing in BOZAR oogstte veel bijval: ruim 2.000 aandachtige geïnteresseerden verzamelden in de prestigieuze zaal "Henry le Boeuf".

© Studio Daniel Libeskind

QUÉBEC - WORKSHOP + "INTERNATIONAL CONFERENCE ON CONCRETE PAVEMENTS"

Begin juli 2012 vonden in Québec twee belangrijke evenementen plaats in het domein van betonverhardingen. Deze twee events werden georganiseerd door de "International Society for Concrete Pavements" (ISCP). Tijdens de workshop voor experts, van 5 tot 7 juli, werden twee Belgische bijdragen gepresenteerd over ontwikkelingen in doorgaande gewapend beton.

Daarna volgde van 8 tot 12 juli de tiende "International Conference on Concrete Pavements". Tijdens de openingszitting verzorgde Luc Rens in zijn hoedanigheid van Managing Director van EUPAVE een keynote-presentatie met als titel "Sustainability policies in Europe - Challenges and opportunities for concrete pavements". Hij leverde tevens twee bijdragen tijdens de verschillende workshops: de ene over dimensionering en de andere over rolgeluidsmetingen, uitgevoerd door het Agentschap Wegen en Verkeer op Vlaamse autosnelwegen. Ook de acht andere leden van de Belgische delegatie verzorgden presentaties tijdens de diverse sessies.

Meer informatie op www.concretepavements.org.

WENEN – “BETONSTRASSENTAG”

Op 25 september 2012 vond in Wenen de Oostenrijkse betonwegendag plaats. Aan deze samenkomst namen bijna 200 personen uit Oostenrijk en omliggende landen deel. Het dagthema: “Betonstraßenbau: heute und morgen” (‘betonwegenbouw, vandaag en morgen’). Diverse nieuwe aspecten van ontwerp en uitvoering werden voorgesteld voor een hele reeks toepassingen: snelwegen, stedelijke verhardingen, rotondes, tunnelverhardingen, vliegvelden, parkings, ...

Luc Rens verzorgde een presentatie over de evaluatie van de oppervlakkenmerken van betonwegen. Dit thema, en vooral de stroefheid en het rolgeluid, zou nog opnieuw opduiken in andere presentaties. Onze collega van het onderzoekscentrum van de Oostenrijkse cementnijverheid, Johannes Steigenberger, kondigde een nieuwe publicatie aan over de techniek van betonwegen in Oostenrijk. Dit werk – uitsluitend beschikbaar in het Duits – heet “Betonstraßen - Das Handbuch - Leitfaden für die Praxis”. (meer info op www.zement.at)

HET “BETON”-ERFGOED IN DE KIJKER

Op 9 november 2012 organiseerden IPW (Institut du Patrimoine Wallon) en het “Comité Patrimoine et Histoire” van de FABI een studiedag in de Moulins de Beez (Namur-Namen). Het dagthema was “behoud en restauratie van beton in het moderne patrimonium”.

Er waren vele Franse en Belgische sprekers. Nadat de historische en technische context geschetst was, kwamen de restauraties van de Notre Dame van Le Raincy, de Cités Radieuses (Le Corbusier) in Briez en Firminy, de Halles du Boulaingrin in Reims, de pompstations op de Maas in de omgeving van Luik en de sluis van Lanhaye, het huis “Dotremont” en “Ieder Zijn Huis” in Brussel aan bod.

Betonic@

Het project BETONICA III – dat oorspronkelijk twee jaar zou duren in een partnerschap met het WTCB – werd op gezamenlijk verzoek van FEBELCEM en het WTCB met zes maanden verlengd (tot eind september 2013).

Deze verlenging werd specifiek gevraagd om te voldoen aan de contractuele doelstellingen van de akkoorden rond auteursrechten. Het is wel degelijk de bedoeling auteursrechten te verwerven om het mogelijk te maken directe elektronische toegang te krijgen tot een deel van de documenten waarvan de beschrijvende verwijzingen tot de database van FEBELCEM en het WTCB behoren.

Voortaan zijn de verwijzingen van het documentatiecentrum op het net te raadplegen via www.betonica.be. (nvdr: gebruik bij voorkeur web-browser FIREFOX voor een correcte paginaweergave). De webtoepassing CADIC vervangt de toepassing DOCSHARE. In tegenstelling tot DOCSHARE, is met CADIC raadpleging van de database mogelijk zonder identificatie, door de optie “public access” te gebruiken. Zodra de tool goed en wel draait, zullen infosessies en/of leermodules georganiseerd worden.

Meer dan 40.000 reeds beschikbare digitale documenten waren het voorwerp van OCR (optical character recognition) waardoor “full text”-opzoeken mogelijk zijn. De onlinetoegang volgt geleidelijk naarmate de auteursrechten worden verworven. Momenteel kunnen documenten waarvoor nog geen akkoord rond auteursrechten bestaat, alleen ter plaatse bij de partners geraadpleegd worden.

De eigen publicaties van het WTCB en FEBELCEM beschikken in de database over een verwijzing met hyperlink naar de web- of extranetpublicatie van het WTCB.

Communicatie

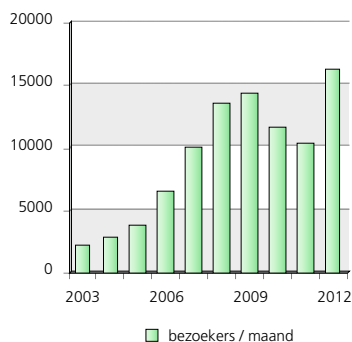
Het communicatieteam van FEBELCEM heeft als doel bij te dragen tot de verbetering van het imago van het product beton en de verdediging van de industriële processen van de cement-industrie, en te waken over de performantie van zijn communicatietools.

CEMENT EN BETON ONLINE

Als van 2012 slechts één markant positief punt onthouden zou moeten worden, dan zou dat zeker de uitzonderlijke evolutie van de website www.febelcem.be zijn. Na twee magere jaren – te wijten aan budgettaire beperkingen – maakte de cementnijverheid nieuwe middelen vrij. Dankzij deze investeringen werd het volgende mogelijk:

- technische aanpassing van de site aan alle systemen voor mobiel internet (tablets, iPod, iPad enz.)
- vernieuwing van de homepage
- installatie van een permanent volgsysteem (RSS stream)
- creatie van een rubriek “Blik op beton”
- creatie van een rubriek “Bouwknopen” (+ toepassing).

Al deze innovaties en al deze bewegingen op het “cementweb” hebben bij de netsurfers veel belangstelling gewekt: onze website werd meer dan ooit bezocht en geraadpleegd. De cijfers zeggen alles: ons gemiddelde aantal bezoekers bereikt dit jaar zijn absoluut historisch record met meer dan 16.000 surfers! Dit succes wordt nog bevestigd door het gewicht van de gedownload documenten. Ook dit bereikt nooit geziene toppen (meer dan 32 miljoen KB). Dit is zeer goed nieuws voor de bekendheid van de website van FEBELCEM. Hij bevestigt met dit succes zijn nut voor de surfcommunity.

De website www.infobeton.be van zijn kant, verzorgt de promotie en opwaardering van beton in al zijn vormen. De site leeft via geregelde updates, de verspreiding van vier newsletters en twee wedstrijden per jaar. Hij evolueert en voedt het grote publiek met informatie over al wat betrekking heeft op beton.

Ook hier niets dan goed nieuws. Het gemiddelde aantal bezoekers per maand herstelt opmerkelijk na de forse daling van 2011: van bijna 4.000 surfers klimmen we nu naar een gemiddelde van om en bij 6.000 bezoekers!

Deze trend zal zich in 2013 heel zeker doorzetten, zeker nu vele partners met professionele websites - zoals “Livios”, “Bouwen en wonen” of “Construire et rénover” – werden aangezocht om het verkeer naar de website infobeton.be nog meer te dynamiseren.

BETON IN DE PERS

Het communicatieplan 2012 voorzag ook in de organisatie van twee “perscontacten” en de realisatie van twee “publiredactionele” artikels. De contacten waren voor infobeton.be twee gelegenheden om journalisten te laten kennismaken met mooie realisaties in beton in Aarschot (de woning van architect J. Baetens) en in Brussel (het gebouw “Cygnes-Digue”). Deze bezoeken leidden tot de redactie van vele artikels die – in combinatie met de publiredactionele artikels, mediawatching en permanente contacten (met de hulp van de firma Interel) – het mogelijk hebben gemaakt om onze aanwezigheid in de media te verduubelen tegenover 2011: in 2012 krijgen we bijna 80 artikelen over beton in de Belgische pers.

INNOVATIES EN VRUCHTBARE SAMENWERKINGEN

De cementnijverheid lanceerde in 2012 een nieuwe communicatietool. “To the point” is een kort elektronisch document dat op snelle wijze wil inpikken op onze actualiteit. Het moet professionals, en meer bepaald ontwerpers en voorschrijvers, voortdurend op de hoogte houden van nieuwe informatie die nuttig kan zijn voor hen. De eerste twee mailings oogstten een mooi succes en genereerden samen bijna 2.000 bezoeken aan onze website.

Eind 2012 voltooide FEBELCEM een omvangrijk project met betrekking tot de bouwknopen in betonconstructies (cf. website van FEBELCEM). Het communicatieteam heeft een stappenplan

ontwikkeld om deze tool kenbaar te maken bij de ontwerpers. Deze campagne loopt nog het hele jaar 2013.

In december 2012 werd nog het persbericht "EPB-aanvaarde bouwknopen in betonconstructies: het juiste antwoord voor duurzaam bouwen!" verspreid. Deze mailing ondersteunde en versterkte de verspreiding van onze informatie via websites als www.construire-reover.be, www.bouw-energie.be, architectura.be en www.meeroverepb.be maar ook in magazines als "La Chronique", "Entrepreneur", "Aannemer", "Architecte" en "Architect".

Er vertrok ook een e-mailing naar onze volledige database (meer dan 8.000 adressen van professionals). Deze mailing werd druk gelezen en leidde tot meer dan 1.200 bezoeken aan de specifieke pagina "bouwknopen" op onze website.

Het hele jaar 2013 zullen bovendien advertenties (formaat ¼ pagina) verschijnen in magazines die zich richten tot architecten. Het gaat om de volgende media: "Architrave", "Arch-Index", "Architecte" / "Architect", "A +", "Dimension", "Renoscripto", "Le journal de l'architecte" / "Architectenkrant" en "Je vais construire" / "Ik ga bouwen".

Tot slot zijn nog meer acties gestart of gepland:

- een tweetalige bladwijzer (recto/verso) zal worden verspreid tijdens verschillende evenementen, zoals de beurs voor architectuurstudenten tijdens Batibouw 2013;
- "banners" worden aangeleverd voor de websites van onze partners, om de elektronische raadpleging van onze onlinedocumenten te promoten;
- in de loop van het jaar werden of worden lezingen over het onderwerp verzorgd.

De interne communicatie blijft intussen niet achter. Onze leden werden via drie elektronische nieuwsbrieven "FEBELCEM INFO" geïnformeerd over de diverse activiteiten van FEBELCEM tijdens het hele jaar: publicaties, technische assistenties, conferenties, deelname aan verschillende werkgroepen, beurzen en congressen, opleidingen, ...

Tot slot bleef de samenwerking met de verschillende partners van de communicatiecel van FEBELCEM ook in 2012 goed werken. Er werden vele communicatietools en -acties tot stand gebracht. Voorbeelden zijn de uitnodigingen voor de informatiedagen, folders en brochures ter ondersteuning van de promotieacties van FEBELCEM, of substantiële hulp bij de realisatie van het jaarverslag van FEDIEX.

Verder is er uiteraard nog het dagelijkse werk: het departement communicatie realiseert zeer veel teksten voor toespraken, persmededelingen enz.

Tot slot van dit hoofdstuk vermelden we nog de activiteiten van de communicatiecel (advies, redactie, productie, beheer van de website, ...) voor de Belgische Betongroepering en voor infobeton.be. Vergeet bij dit alles ook niet de nauwe samenwerking tussen het communicatieteam van FEBELCEM en de collega's van de Union Wallonne des Entreprises, van het VBO, de Confederatie Bouw en CEMBUREAU.

Statistieken

TOTALE LEVERINGEN

Jaren	Portlandcement		Hoogovencement		Totaal cement (x 1.000 t)
	(x 1.000 t)	(%)	(x 1.000 t)	(%)	
2000	4.187	55,8	3.323	44,2	7.510
2005	3.810	57,8	2.777	42,2	6.587
2006	4.051	58,2	2.914	41,8	6.965
2007	4.039	58,3	2.891	41,7	6.930
2008	4.094	57,4	3.042	42,6	7.135
2009	3.893	63,7	2.220	36,3	6.113
2010	3.351	55,9	2.639	44,1	5.990
2011	3.644	53,2	3.200	46,8	6.844
2012	3.320	52,9	2.960	47,1	6.280

Bron: FEBELCEM

TEWERKSTELLING IN DE BELGISCHE CEMENTINDUSTRIE

Jaren	Aantal bedienden (maandgemiddelde)	Aantal arbeiders (maandgemiddelde)	Totaal aantal arbeidsuren
2000	777	1.086	2.676.617
2005	545	744	2.270.593
2006	496	626	1.787.902
2007	484	612	1.686.837
2008	538	641	1.814.710
2009	549	627	1.746.558
2010	563	621	1.733.718
2011	579	592	1.792.608
2012	621	576	1.842.276

Bron: FEBELCEM

INVESTERINGEN VAN DE BELGISCHE CEMENTINDUSTRIE

Jaren	Rollend materieel, installaties, machines en uitrusting	Terreinen en gebouwen (x 1.000 €)	Totaal investerings
2000	56.812	8.346	65.158
2005	25.927	4.923	30.851
2006	40.971	5.293	46.264
2007	33.880	9.895	43.775
2008	20.864	4.072	24.936
2009	23.063	7.394	30.457
2010	38.365	3.606	41.971
2011	29.326	2.358	31.684
2012	20.993	2.807	23.800

Bron: FEBELCEM

OMZET

Jaren	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
in miljoen euros	555,0	465,3	512,1	522,7	614,6	509,4	495,0	551,5	507,3

Bron: PRODCOM

UITVOERLEVERINGEN (%)

Jaren	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Bestemming									
Nederland	42,4	35,1	35,4	32,7	33,1	35,2	38,2	36,8	
Frankrijk	46,9	44,0	49,0	54,0	54,7	51,6	49,5	52,1	
Duitsland	4,4	8,1	8,5	6,8	4,9	6,7	5,5	4,5	
G.H. Luxemburg	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	1,2	1,3	1,4	
Verenigd Koninkrijk	0,8	0,7	0,9	0,6	0,6	0,4	0,7	0,4	
Andere E.U.	0,3	4,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	
TOTAAL E.U.	95,8	93,5	94,8	95,3	94,4	95,1	95,2	95,4	95,6
BUITEN E.U.	4,2	6,5	5,2	4,7	5,6	4,9	4,8	4,6	4,4
Europa extra E.U.	1,4	0,1	0,0	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Afrika	1,8	5,1	4,5	3,9	4,9	4,4	4,5	4,2	4,1
Amerika	0,4	0,4	0,1	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,1
Azië	0,1	0,2	0,2	0,0	0,6	0,1	0,1	0,0	0,1
Oceanië	0,5	0,6	0,3	0,5	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1
TOTAAL (1.000 t)	2.189	2.174	2.200	2.281	2.339	1.839	1.697	1.825	1.602

Bron: FEBELCEM

CEMENTVERBRUIK IN E.U. LANDEN (X 1.000 T)

Jaren	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Land									
België	6.125	5.795	6.039	5.954	6.027	5.522	5.826	6.553	6.410
Nederland	6.250	5.376	5.585	5.912	6.325	5.350	4.760	5.200	4.400
Frankrijk	20.633	22.515	23.852	24.803	24.116	20.381	19.785	21.410	19.973
Duitsland	35.683	27.043	28.920	27.352	27.338	25.256	24.600	27.963	26.700
G.H. Luxemburg	534	538	572	591	571	531	449	480	
Verenigd Koninkrijk	13.360	13.711	13.833	14.486	12.402	9.458	9.810	9.575	9.654
TOTAAL E.U. van 27	221.147	239.052	255.176	261.235	241.614	193.456	182.598	189.291	153.757

Bron: Cembureau

AFZET IN BELGIË

NAAR WIJZE VAN VERVOER EN LEVERINGSVORM

Jaren	Totaal (x 1.000 t)	Leveringsvorm			Transportwijze	
		Water	Spoor	Vrachtwagen	Verpakt	Bul
		(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
2000	5.321	3,0	0	97,0	16,0	84,0
2005	4.413	4,6	0	95,4	12,1	87,9
2006	4.765	4,7	0	95,3	11,2	88,8
2007	4.650	4,9	0	95,0	11,2	88,8
2008	4.796	5,0	0	95,5	10,0	90,0
2009	4.273	4,5	0	95,9	10,1	89,9
2010	4.293	4,1	0	95,9	9,6	90,4
2011	5.019	5,2	0,0	94,8	8,5	91,5
2012	4.678	4,6	0,0	95,4	8,0	92,0

NAAR SOORT EN STERKTEKLASSE

Jaren	Totaal (x 1.000 t)	Portlandcement (CEM I, II et V)				Hoogovencement (CEM III)			Totaal		
		Sterkteklassen			Totaal	Sterkteklassen		Totaal	Sterkteklassen		Totaal
		32,5	42,5	52,5		32,5	42,5	52,5	32,5	42,5	52,5
		(%)	(%)	(%)		(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
2000	5.321	18	16	14	48	16	36	52	34	52	14
2005	4.413	16	7	27	50	13	36	50	29	43	27
2006	4.765	15	7	30	52	12	35	47	28	42	30
2007	4.650	15	7	31	53	14	33	47	29	40	31
2008	4.796	14	7	31	52	8	40	48	22	47	31
2009	4.273	15	10	33	58	8	34	42	23	44	33
2010	4.293	14	6	29	49	10	41	51	24	47	29
2011	5.019	12	6	28	46	9	45	54	21	51	28
2012	4.678	13	5	28	46	9	45	54	22	50	28

AFZET IN DE CEMENTVERWERKENDE INDUSTRIE

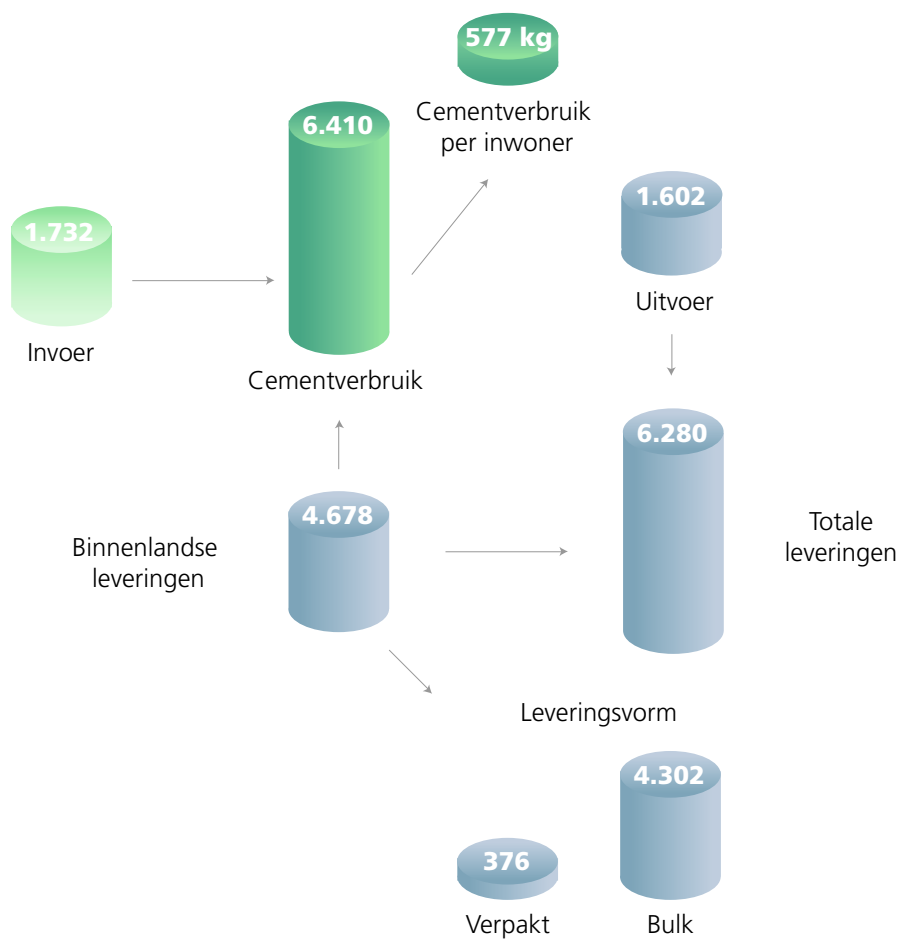
Jaren	Totaal (x 1.000 t)	Betonproducten & Vezelcement		Stortklaar beton		Leveringen op de bouwplaats		Leveringen in de handel	
		(x 1.000 t)	(%)	(x 1.000 t)	(%)	(x 1.000 t)	(%)	(x 1.000 t)	(%)
2000	5.321	1.420	26,7	2.723	51,2	316	5,9	863	16,2
2005	4.413	1.172	26,6	2.291	51,9	356	8,1	595	13,5
2006	4.765	1.241	26,1	2.517	52,8	398	8,4	609	12,8
2007	4.650	1.216	26,2	2.573	55,3	271	5,8	590	12,7
2008	4.796	1.274	26,6	2.690	56,1	295	6,2	537	11,2
2009	4.273	1.127	26,4	2.290	53,6	364	8,5	492	11,5
2010	4.294	1.087	25,3	2.299	53,5	487	11,3	421	9,8
2011	5.019	1.246	24,8	2.728	54,4	582	11,6	462	9,2
2012	4.678	1.127	24,1	2.551	54,5	576	12,3	424	9,1

Bron: FEBELCEM

SECTORSHEMA

(in duizenden ton)

FEBELCEM

Partner van infobeton.be

FEBELCEM v.z.w.

Vorstlaan, 68

1170 Brussel

Tel.: 02 645 52 11

Fax: 02 640 06 70

info@febelcem.be

www.febelcem.be